

Süleyman Kərimov, Könül Doxolova,
Yeganə Məmmədəliyeva, Həbib Kərimov,
Aygün Qasımova, Farizə Nəbiyeva

Xüsusi məktəblərin
3-cü sinifləri üçün sadələşdirilmiş proqram əsasında hazırlanmış

RIYAZIYYAT

fənni üzrə dərsləyin
METODİK VƏSAİTİ

© Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi

**Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0
International (CC BY-NC-SA 4.0)**

Bu nəşr Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International lisenziyası (CC BY-NC-SA 4.0) ilə www.trim.s.edu.az saytında yerləşdirilmişdir. Bu nəşrdən istifadə edərkən lisenziyanın şərtləri qəbul edilmiş sayılır:

İstinad zamanı nəşrin müəllif(lər)inin adı göstərilməlidir.

Nəşrdən kommersiya məqsədilə istifadə qadağandır.

Törəmə nəşrlər orijinal nəşrin lisenziya şərtləri ilə yayılmalıdır.

Bu nəşrlə bağlı irad və təkliflərinizi
chashioglu@gmail.com və derslik@edu.gov.az
elektron ünvanlarına göndərməyiniz xahiş olunur.
Əməkdaşlığınız üçün əvvəlcədən təşəkkür edirik!

MÜNDƏRİCAT

1. 11 – 20 ədədləri..... (1 saat) səh. 6
2. 11 ədədi(1 saat) səh. 7
3. 12 ədədi (1 saat) səh. 8
4. 13 ədədi..... (1 saat) səh. 9
5. 14 ədədi..... (1 saat) səh. 10
6. Toplama əməlinin komponentləri.....(1 saat) səh. 11
7. Toplamanın yerdəyişmə xassəsi..... (2 saat) səh. 12-13
8. 15 ədədi.....(1 saat) səh. 14
9. 16 ədədi..... (1 saat) səh. 15
10. Çıxma əməlinin komponentləri..... (2 saat) səh. 16 -17
11. 17 ədədi(2 saat) səh. 18-19
12. 18 ədədi (2 saat) səh. 20-21
13. Düz xətt. Parça..... (1 saat) səh. 22
14. Uzunluq vahidi – santimetr.....(2 saat) səh. 23-24
15. 19 ədədi (1 saat) səh. 25
16. 20 ədədi.....(1 saat) səh. 26
17. Kütlə vahidi – kiloqram..... (3 saat) səh. 27-29
18. Tutum vahidi – litr.....(3 saat) səh. 30-32
19. Zaman vahidi – saat (2 saat) səh. 33-34
20. 10-a tamamlamaqla bərabər qəmlə ədədlərin toplanması $9 + 2$ (4 saat) səh. 35
21. $8 + 3$; $8 + 4$ şəkildə toplama (3 saat) səh. 39-41
22. Keçilənlərin möhkəmləndirilməsi..... (4 saat) səh. 42-45
23. $7 + 4$; $7 + 7$ şəkildə toplama əməli.....(5 saat) səh. 42-45
24. $6 + 5$; $6 + 6$ şəkildə toplama əməli.....(3 saat) səh. 46-50

26. $12-3$; $12-9$ şəklində çıxma əməli (4 saat) səh. 58-61
27. $13-4$; $13-9$ şəklində çıxma əməli (4 saat) səh. 62-65
28. $14-5$; $14-9$ şəklində çıxma əməli..... (9 saat) səh. 66-74
29. $15-6$; $15-9$ şəklində çıxma əməli..... (4 saat) səh. 75-78
30. $16-7$; $16-9$ şəklində çıxma əməli (5 saat) səh. 79-83
31. $17-8$; $17-9$ şəklində çıxma əməli (2 saat) səh. 84-85
32. $18-9$ şəklində çıxma əməli (3 saat) səh. 86-88
33. Həndəsi fiqurlar. Xətt. Bucaq. (1 saat) səh. 6
34. Düz bucaq, iti bucaq, kor bucaq.....(1 saat) səh. 7
35. Üçbucaqlı, dördbucaqlı, beşbucaqlı, altıbucaqlı..... (3 saat) səh. 8-10
36. Konus, kürə, kub, kuboid, silindr, piramida.....(3 saat) səh. 11-13
37. 1-dən 50-yə qədər ədədlər..... (5 saat) səh. 14-18
38. 50 dairəsində toplama və çıxma: $35 + 3$; $3 + 34$ (2 saat) səh. 19-20
39. 50 dairəsində onluqların toplanması..... (1 saat) səh. 21
40. İkirəqəmli ədədlə birrəqəmli ədədin fərqi.....(1 saat) səh. 22
41. Onluqların çıxılması.....(1 saat) səh. 23
42. Mötərizəli ifadələr.....(3 saat) səh.24-26
43. İki mərhələli məsələlər..... (5 saat) səh. 27-31
44. Birrəqəmli və ikirəqəmli ədədlər.....(2 saat) səh. 32-33
45. $20 + 14$; $14 + 20$ şəklində toplama əməli (2 saat) səh. 34-35
46. $46 - 20$ şəklində çıxma əməli (4 saat) səh. 36-39
47. $28 + 2$; $30 - 2$ şəklində misallar..... (5 saat) səh. 40-44
48. $50 - 24$ şəklində çıxma əməlləri(2 saat) səh. 45-46
49. Ədədi ifadələrin müqayisəsi(2 saat) səh. 47-48
50. $27 + 5$ şəklində toplama əməli (1 saat) səh. 49

51. İkirəqəmli ədəddən birrəqəmli ədədi çıxma. (34 - 6) (2 saat) səh. 50-51
52. İkirəqəmli ədədlə birrəqəmli ədədin, ikirəqəmli ədədlə ikirəqəmli ədədin sütun şəklində toplanması (17 + 5; 24 + 20)(1 saat) səh. 52
53. İkirəqəmli ədəddən birrəqəmli ədədi ikirəqəmli ədəddən ikirəqəmli ədədi sütun şəklində çıxma əməli (23 – 6; 36 – 20)(1 saat) səh. 53
54. İkirəqəmli ədədlərin sütun şəklində toplanması (24 + 13). (1 saat) səh. 54
55. İkirəqəmli ədədlə birrəqəmli ədədin sütun şəklində toplanması (24 + 6)(1 saat) səh. 55
56. İkirəqəmli ədədlərin sütun şəklində toplanması. (27 + 18)..... (1 saat) səh.56
57. Yuvarlaq ədəddən birrəqəmli ədədin sütun şəklində çıxılması (30 – 6)(1 saat) səh. 57
58. İkirəqəmli ədəddən ikirəqəmli ədədin sütun şəklində çıxılması (42 – 15)..... (1 saat) səh.58
59. Toplamanın çıxma ilə yoxlanması..... (2 saat) səh. 59-60
60. Çıxmanın toplama ilə yoxlanması..... (2 saat) səh. 61-62
61. Uzunluq vahidi – desimetr..... (2 saat) səh. 63-64
62. Vurma.....(2 saat) səh. 65-66
63. Vurma əməlinin komponentləri..... (1 saat) səh. 67
64. 2 - ni vurma(4 saat) səh. 68-71
65. 3 - ü vurma.....(4 saat) səh. 72-75
66. Vuruqların yerinin dəyişdirilməsi.....(3 saat) səh.76-78
67. Bölmə..... (3 saat) səh. 79-81
68. 2 - ni vurma. 2 - yə bölmə(1 saat) səh. 82
69. Bölmə əməlinin komponentləri.....(2 saat) səh. 83-84
70. 3 - ü vurma, 3 - ə bölmə.....(1 saat) səh. 85
71. Təkrar..... (3 saat) səh. 86-88

166 saat

GİRİŞ

Təqdim olunan dərslik komplekti 3 kitabdan ibarətdir: dərslik, iş dəftəri və müəllim üçün metodik vəsait. Proqram materialı tədris ili üçün həftədə 5 saat nəzərdə tutulmuşdur.

Dərslik 5 bölmədən ibarətdir. Dərsliyə daxil edilmiş çalışmalar intellekt məhdudiyətli, “ A ” və “ B ” kateqoriyalı şagirdlərin səviyyəsinə uyğun tərtib edilmişdir. Çalışmaların əksəriyyəti uyğun, tamamlayıcı, rəngli şəkillərlə əhatələnmişdir.

Dərslik ilə iş dəftəri elə qurulub ki, verilmiş materiallar bir dərsi əhatə edir.

Müəllimlər üçün nəzərdə tutulan metodik vəsait qısa giriş hissədən və dərslərin şərhindən (metodik tövsiyələrdən) ibarətdir. Təlim prosesinin mühüm vəzifəsi dərs prosesi zamanı şagirdin dəstəklənməsi və onun təlim nəticələrinin yüksəldilməsidir. Metodik vəsaitdə reallıqları nəzərə alaraq mövzular üzrə konkret təlim məqsədləri müəyyən edilmişdir. Verilmiş təlim məqsədləri intellekt məhdudiyətli “ A ” və “ B ” kateqoriyalı şagirdlər üçün uyğundur. Biz inanırıq ki, müəllimlər hər mövzuda qoyulan problemin uyğun həllini tapacaq və dərslərin təşkilinə yaradıcı yanaşacaqlar.

BÖLMƏ 1. İKİNCİ ONLUQ. 11 – 20 ƏDƏDLƏRİ

Mövzu: Onluq və təklik

Təlim məqsədləri:

DƏRS 1

1. Şagird onluq və təkliyi tanıyır və göstərir.
2. Şagird 10 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
deduktiv	qruplarla iş cütlərlə iş	müzakirə beyin həmləsi	ağacda 10 alma, oxda 10 kürə, dəstədə 3 kök şəkli olan plakat, say çöpləri.	Azərbaycan dili, nitq inkişafı, texnologiya

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən ağacda 10 alma, oxda 10 kürə, dəstədə 3 kök şəkli təsvir olunmuş plakat asır. Şagirdlərdən sayı 1 onluq olan əşyaları göstərmələri xahiş olunur. Müzakirə aparılır. Şagirdlərin fikirləri dinlənilir. Müəllim yazı lövhəsində 10 ədədini yazır və deyir: “ 10 ədədinin yazılışında təkliyin yerində 0 rəqəmi, onluğun yerində 1 rəqəmi yazılır.”

Tədqiqat sualı: Qarşınızdakı əşyalara baxın və sayı 1 onluq olan əşyanı göstərin.

Tədqiqatın aparılması: Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa 2 eyni tipli, eyni formada, 2 müxtəlif rəngdə əşyalar verilir və onlardan sayı 1 onluq olanı göstərmək xahiş olunur.

Tapşırıq 1. Qarşınızdakı əşyalara baxın və sayı 1 onluq olan əşyanı göstərin.

- a) 10 ədəd göy çöp;
- b) 5 ədəd qırmızı çöp.

Tətbiqetmə: Dərslik səh. 6, çalışma: 1 – 4.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 11 ədədi

DƏRS 1

Təlim məqsədləri:

1. Şagird onluq və təkliyi tanıyır, göstərir.
2. Şagird 11 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
deduktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	müzakirə beyin həmləsi	10 ədəd göy, 1 qırmızı dairə, 1-dən 11-ə qədər ədədlərin yazıldığı plakat, karton ulduzlar	texnologiya, nitq inkişafı, Azərbaycan dili

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 10 göy, 1 qırmızı dairə şəkli və $10 + 1 = 11$ misalı yazılmış plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə göy, neçə qırmızı dairə və cəmi neçə dairə olduğu, 11 ədədinin necə alındığı soruşulur. Müzakirə aparılır, fikirlər dinlənilir və müəllim plakatdakı misalı göstərər deyir: “ 10 ədədinin üzərinə 1 əlavə etdikdə 11 alınır. 11 ədədində arxadakı 1 rəqəmi təkliyi, öndəki 1 rəqəmi isə onluğu gösrərir. 11 ədədi həm də 11 təklidən ibarətdir. “

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı əşyalara baxın və 11 ədəd olanını göstərin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa 2 eyni tipli, eyni formada, 2 müxtəlif rəngdə olan əşyalar verilir və onlardan 11 ədəd olanı göstərər demək xahiş olunur.

Təpşiriq 1. Qarşınızdakı əşyalara baxın və 11 ədəd olan əşyanı göstərər deyir.

a) 11 ədəd yaşıl karton ulduz;

b) 4 ədəd qırmızı karton ulduz.

Tətbiqetmə: Dərslik səh. 7, çalışma 1 – 6

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 12 ədədi

DƏRS 1.

Təlim məqsədləri:

1. Şagird onluq və təkliyi tanıyır, göstərər.

2. Şagird 12 dairəsində hesablamə aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
deduktiv	müzakirə, cütlərlə iş	müzakirə beyin həmləsi	11 sarı, 1 göy ulduz şəkli, $11 + 1 = 12$ misalı yazılmış plakat, karton ulduzlar.	həyat bilgisi, nitq inkişafı, texnologiya

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 11 sarı, 1 göy ulduz şəkli olan və $11 + 1 = 12$ misalı yazılmış plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə sarı, neçə göy ulduz və cəmi neçə ulduz olduğu, 12 ədədinin necə alındığı soruşulur. Müzakirə aparılır, fikirlər dinlənilir və müəllim ümumiləşdirmə aparır: “ 11 ədədinin üzərinə 1 ədəddin əlavə

etdikdə 12 ədədi alınır. 12 ədədinin yazılışındakı 2 rəqəmi təkliyi, 1 rəqəmi isə onluğa göstərir. 12 ədədi həm də 12 təklikdən ibarətdir.“

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı əşyalara baxın və sayı 12 ədəd olan əşyanı göstərərək deyən.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa eyni tipli, eyni formada, iki müxtəlif rəngdə əşyalar verilir və onlardan sayı 12 ədəd olanı göstərərək deməkləri xahiş edilir.

a) 12 ədəd yaşıl leqo;

b) 9 ədəd qırmızı leqo.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 8, çalışma 1 – 5

5 – ci çalışmada kvadratların sayı üçbucaqların sayından nə qədər çox olduğu, üçbucaqların sayının kvadratların sayından nə qədər az olduğu müəyyən edilir.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 13 ədədi

Təlim məqsədləri:

1. Şagird onluq və təkliyi tanıyır, göstərir.

2. Şagird 13 dairəsində hesablamı aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
deduktiv	qruplarla iş cütürlə iş	müzakirə, beyin həmləsi	12 göy, 1 qırmızı dairə şəkli, $12 + 1 = 13$ misalı yazılmış plakat, misal yazılmış kartlar.	Azərbaycan dili, nitq inkişafı, texnologiya,

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 12 göy, 1 qırmızı dairə təsvir olunmuş və $12 + 1 = 13$ misalı yazılmış plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə göy, neçə qırmızı və cəmi neçə dairə olduğu, 13 ədədinin necə alındığı soruşulur. Sonra müəllim 13 ədədində neçə onluq və neçə təklik olduğunu soruşur və ümumiləşdirmə aparır.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı əşyalara baxın, sayı 13 ədəd olanı göstərərək deyən.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa eyni tipli, eyni formada, müxtəlif rəngdə əşyalar təqdim edilir və onlardan sayı 13 ədəd olanı göstərərək demələri xahiş olunur.

a) 8 ədəd göy karandaş.

b) 13 ədəd qırmızı karandaş,

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 9, çalışma 1 – 6

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 14 ədədi

Təlim məqsədləri:

1. Şagird onluğu və təkliyi tanıyır, göstərir.
2. Şagird 14 dairəsində hesablamı aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
deduktiv	qruplarla iş cütürlə iş	müzakirə beyin həmləsi	13 yaşıl, 1 qırmızı düymə, misallar yazılmış kartlar, iş dəftəri	nitq inkişafı, həyat bilgisi, texnologiya,

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsində $13 + 1 = 14$ misalını yazır. Gətirdiyi 13 ədəd yaşıl, 1 ədəd qırmızı düyməni şagirdlərə saydırır və stolun üstünə qoyur. Şagirdlərdən stolun üstündə neçə ədəd yaşıl, neçə ədəd qırmızı düymə olduğu, cəmi neçə düymə olduğu, 14 ədədinin necə alındığı soruşulur. Müzakirə aparılır, fikirlər dinlənilir. Sonra müəllim 14 ədədində neçə onluq və neçə təklik olduğunu soruşur və ümumiləşdirmə aparır.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı əşyalara baxın, sayı 14 ədəd olanı göstərib deyin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa eyni tipli, eyni formada, iki müxtəlif rəngdə əşyalar təqdim edilir və onlardan sayı 14 ədəd olanı tapıb demələri xahiş olunur.

a) 14 göy düymə

b) 8 qırmızı düymə.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 10, çalışma 1 – 6

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Toplama əməlinin komponentləri

Təlim məqsədləri:

1. Şagird toplama əməlinin komponentlərini tanıyır və göstərir.
2. Şagird 14 dairəsində hesablamı aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
deduktiv	qruplarla iş cütürlə iş	müzakirə, beyin həmləsi	$4 + 2 = 6$ Toplanan + Toplanan = Cəm yazılmış plakat, misallar yazılmış kartlar	Azərbaycan dili, nitq inkişafı, texnologiya,

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən $4 + 2 = 6$ misalı yazılmış
cəm
Toplanan Toplanan Cəm

plakat asır və şagirdlərin diqqətini şəkllə yönəldir. M: “ Toplama əməlinə iştirak edən ədədlər belə adlanır: toplanan, toplanan, cəm.” Sonra müəllim yazı lövhəsində toplama əməlinə aid misallar yazır və şagirdlərdən toplama əməlinin komponentlərini göstərüb demələrini xahiş edir.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı kartlarda olan misallara baxın. Toplama əməli olan kartı seçib göstərin və toplama əməlinin komponentlərini deyın.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa müxtəlif əməlli 1 misal yazılmış 2 kart təqdim edilir. Onlardan toplama əməlinə aid olanı seçib göstərmələri və toplama əməlinin komponentlərini demələri xahiş edilir.

a) $10 - 1 = 9$

b) $8 + 2 = 10$

Təbiiqetmə. Dərslik səh. 11, çalışma 1 – 6

5 nömrəli çalışmada toplama əməlinə aid cədvəl işlənir və tamamlanır.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Toplamannın yerdəyişmə xassəsi

Təlim məqsədləri:

1. Şagird toplanannın yerdəyişmə xassəsini bilir və göstərir.
2. Şagird 14 dairəsində hesablamı aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
deduktiv	qruplarla iş cütlərlə iş	beyin həmləsi müzakirə	$5 + 2 = 7$; $2 + 5 = 7$ misalları yazılmış plakat, Misallar yazılmış kartlar	nıtq inkişafı, texnologiya, oxu

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən $5 + 2 = 7$ və $2 + 5 = 7$ misalları yazılmış plakat asır. Şagirdlərdən bu misalların oxşar olub olmadığı cəmin nə üçün dəyişmədiyini soruşulur. Müzakirə aparılır, fikirlər dinlənilir və müəllim ümumiləşdirmə aparır və riyazi qaydanı elan edir: “ Toplananların yerini dəyişdikdə cəm dəyişmir.”

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı kartlarda olan misallara baxın. Toplananların yerini dəyişdikdə cəm dəyişirmi?

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa üzərində toplananların yerini dəyişməklə həll olunmuş misalların yazıldığı kartlar təqdim edilir. Onlardan toplananların yerini dəyişdikdə cəmin dəyişib dəyişmədiyini tapıb demək xahiş olunur.

a) $4 + 1 = 5$

$1 + 4 = 5$

b) $6 + 2 = 8$

$2 + 6 = 8$

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 12, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2. Öyrənmə növbəti dərstdə davam etdirilir. Öyrənmə prosesində beyin həmləsi və müzakirə metodlarından istifadə edilir. Öyrənmə 1-ci dərse uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 13, çalışma 1 – 5.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 15 ədədi

Təlim məqsədləri:

1. Şagird onluğu və təkliyi tanıyır, göstərir.
2. Şagird 15 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
deduktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	müzakirə, beyin həmləsi	14 qırmızı, 1 yaşıl dairə şəkli və $14 + 1 = 15$ misalı yazılmış plakat, misallar yazılmış kartlar.	Azərbaycan dili, texnologiya, nitq inkişafı,

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən 14 qırmızı, 1 yaşıl dairə şəkli olan və $14 + 1 = 15$ misalı yazılmış plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə qırmızı, neçə yaşıl dairə olduğu, cəmi neçə dairə olduğu, 15 ədədinin necə alındığı soruşulur. Müzakirə aparılır, fikirlər dinlənilir. Sonra müəllim 15 ədədində neçə onluq və neçə təklik olduğunu soruşur və ümumiləşdirmə aparır.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı kartlarda olan misalları həll edin və cavabı 15 olan misalı göstərin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa toplamaya aid misal yazılmış 2 kart təqdim edilir. Onlardan misalları həll edib, cavabı 15 olanı göstərərək demələri xahiş olunur.

a) $10 + 5$

b) $12 + 1$

Tətbiqetmə: Dərslik səh.14, çalışma 1 – 6

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 16 ədədi.

Təlimin məqsədləri:

1. Şagird onluğu və təkliyi tanıyır, göstərir.
2. Şagird 16 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
deduktiv	qruplarla iş cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	15 dəri, 1 rezin top şəkli olan və $15 + 1 = 16$ misalı yazılmış plakat, misal yazılmış kartlar.	həyat bilgisi, nitq inkişafı, Azərbaycan dili

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 15 dəri, 1 rezin top şəkli olan və $15 + 1 = 16$ misalı yazılmış plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə dəri top, neçə rezin top olduğu, cəmi neçə top olduğu soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənilir. Sonra müəllim 16 ədədindəki onluqları və təkliləri soruşur, ümumiləşdirmə aparır.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı kartlarda yazılmış misalları həll edin və cavabında 16 alınan misalı göstərin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa toplamaya aid misal yazılmış 2 kart təqdim edilir. Onlardan misalları həll edib, cavabı 16 olanı göstərmələri xahiş edilir.

a) $10 + 2$;

b) $10 + 6$.

Tətbiqetmə: Dərslik səh.15, çalışma 1 – 6

6 nömrəli çalışmada ədədlər onluq və təklilərə ayrı-ayrı yazılır.

Məsələn: $12 = 1$ onl. 2 təkl.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Çıxma əməlinin komponentləri

DƏRS 1.

Təlim məqsədləri:

1. Şagird çıxma əməlinin komponentlərini tanıyır və göstərir.
2. Şagird 16 dairəsində hesablama aparır.

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən $7 - 2 = 5$ misalı yazılmış

plakat asır. Müəllim şagirdlərin diqqətini çıxma əməlinə iştirak edən ədədlərə yönəldir və deyir: “ Çıxma əməlinə iştirak edən ədədlər belə adlanır: azalan, çıxılan, fərq.” Sonra müəllim yazı lövhəsində çıxma əməlinə aid misal yazır və şagirdlərdən çıxma əməlinin komponentlərini demələrini xahiş edir.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı kartlarda olan misallara baxın. Çıxma əməli olan misalı seçib göstərin və çıxma əməlinin komponentlərini deyin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünür. Hər qrupun qarşısına müxtəlif əməlli misallar yazılmış 2 kart qoyulur. Onlardan çıxma əməli olan misalı göstərmək, çıxma əməlinin komponentlərini demək xahiş olunur.

- a) $10 + 6 = 16$; b) $16 - 1 = 1$.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.16, çalışma 1 – 6

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2. Müəllim motivasiya qurur və araşdırma aparılır. Şagirdlər çıxma əməlinə iştirak edən ədədlərin adlarını deyirlər. Öyrənmə 1-ci dərəcəyə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.17, çalışma 1- 5

Mövzu: 17 ədədi

DƏRS 1.

Təlim məqsədləri:

1. Şagird onluğu və təkliyi tanıyır, göstərir.
2. Şagird 17 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
deduktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	16 ədəd ağ ləçəkli, 1 ədəd göy ləçəkli çobanyastığı çiçəyi şəkli olan, $16 + 1 = 17$ misalı yazılmış plakat, misallar yazılmış kartlar.	nitq inkişafı, həyat bilgisi

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən 16 ağ ləçəkli, 1 göy ləçəkli çobanyastığı çiçəyi şəkli olan plakat asır, şagirdlərdən şəkildə neçə ədəd ağ ləçəkli çobanyastığı çiçəyi, neçə göyləçəkli çobanyastığı çiçəyi olduğu, cəmi neçə çobanyastığı çiçəyi olduğu, 17 ədədinin necə alındığı soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənilir və müəllim yekunlaşdırma aparır.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı kartlarda yazılmış misalları həll edin və cəmdə 17 alınan misalı göstərin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünür. Hər qrupun qarşısına misal yazılmış 2 kart qoyulur. Onlardan misalları həll edib, cavabı 17 olanı göstərmələri xahiş olunur.

- a) $10 + 4$ b) $10 + 7$

Tətbiqetmə. Dərslik səh.18, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2. Müəllim yazı lövhəsindən $17 - 1 - 1$ və $17 + 1 + 1$ şəklində misallar yazılmış plakat asır. Şagirdlərdən 1-ci misalda hansı əməlin yerinə yetirildiyi, 2-ci misalda hansı əməlin yerinə yetirildiyi, fərqdə və cəmdə hansı cavabların alındığı soruşulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə 1-ci dərəcə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.19, çalışma 1- 6

Mövzu: 18 ədədi

DƏRS 1.

Təlim məqsədləri:

- Şagird onluğu və təklyi tanıyır, göstərir.
- Şagird 18 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
deduktiv	qruplarla iş cütlərlə iş	beyin həmləsi müzakirə	17 yaşıl, 1 qırmızı alma, orijinalı və ya maketi, misallar yazılmış kartlar	həyat bilgisi, nitq inkişafı, Azərbaycan dili

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsində $17 + 1 = 18$ misalını yazır və stolun üstünə 17 yaşıl, 1 qırmızı alma qoyur. Şagirdlərdən neçə yaşıl, neçə qırmızı alma olduğu soruşulur. Almalar sayılır və sonra şagirdlərdən 18 almanın necə alındığı soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənilir. Yekunda müəllim uşaqların diqqətini yazı lövhəsindəki misala yönəldir, 18 ədədinin necə alındığını soruşur və ümumiləşdirmə aparır.

Tədqiqat sualı: Qarşınızdakı kartlarda yazılmış misalları həll edin və cəmdə 18 alınan misalı göstərin.

Tədqiqatın aparılması: Şagirdlər 2 qrupa bölünür. Hər qrupun qarşısına misal yazılmış 2 kart qoyulur. Onlardan misalları həll edib, cavabı 18 olanı göstərmələri xahiş olunur.

a) $15 + 1$;

b) $17 + 1$.

Tətbiqetmə: Dərslik səh.20, çalışma 1 – 6

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2. 18 ədədi

Müəllim şagirdlərlə birlikdə 18 say çöpü sayaraq stolun üstünə qoyur. Sonra bu çöplərdən əvvəl 2 çöp, sonra yenə 2 çöp əlinə götürür. Stolun üstündə neçə say çöpü qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır. Araşdırmada beyin həmləsi və müzakirə metodlarından istifadə edilir. Öyrənmə dərs 1-ə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.21, çalışma 1 – 6

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Düz xətt. Parça

Təlim məqsədləri:

1. Şagird düz xətti, parçanı tanıyır və göstərir.
2. Şagird parçaları ölçür və müqayisə edə bilir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
deduktiv	qruplarla iş cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	1 uzun, 1 qısa düz xətt, 1 maili düz xətt, qövs və dağ silsiləsinə oxşar xətlər, parça şəkli olan plakat	nitq inkişafı, təsviri incəsənət, Azərbaycan dili

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində qısa düz xətt, maili düz xətt, qövs və dağ silsiləsinə oxşar xətlər, parça şəkli olan plakat asır. Şagirdlərin diqqətini şəkllə yönəldir və izah edir: “Şəkildəki qısa xətt və maili xətt düz xətlərdir. Bu isə parçadır. Hər iki ucu nöqtə ilə məhdudlanmış düz xətt *parça* adlanır.”

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı şəkillərə baxın, düz xətti, parçanı göstərin və deyın.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa üzərində düz xətt, parça, əyri xətt olan şəkil təqdim edilir. Onlardan düz xətti və parçanı göstərib demələri xahiş olunur.

1. Qarşınızdakı şəkillərə baxın, düz xətti göstərin və deyın.

a) düz xətt şəkli;

b) əyri xətt şəkli.

2. Qarşınızdakı şəkillərə baxın, parçanı göstərin və deyın.

a) düz xətt şəkli;

b) parça şəkli.

Tətbiqetmə. Dərslik, səh.22, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Uzunluq vahidi – santimetr

Təlim məqsədləri:

1. Şagird əşyanın uzunluğunu santimetrlə ölçməyi bilir və göstərir.
2. Şagird 18 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
deduktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	xətkeş, lent şəkli olan plakat, kağız zolaq	nitq inkişafı, texnologiya

DƏRS 1. Santimetr.

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində xətkəşlə uzunluğu göstərilən 12 sm uzunluğunda lent şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən lentin uzunluğunun neçə santimetr olduğunu göstərib demələri xahiş olunur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənir və müəllim ümumiləşdirmə aparır.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı kağız zolaqları ölçün və 10 sm uzunluğunda olan kağız zolağını göstərin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa eyni tipdə, eyni formada, müxtəlif uzunluqda 2 kağız zolağı təqdim edilir. Şagirdlərdən 10 sm uzunluğunda olanı göstərmələri və demələri xahiş olunur.

- a) 6 sm uzunluğunda kağız zolaq;
- b) 10 sm uzunluğunda kağız zolaq.

Tətbiqetmə: Dərslik səh. 23, çalışma 1- 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Uzunluq vahidi – santimetr

DƏRS 2. Müəllim hər bir şagirdə 8 sm uzunluğunda olan 1 ədəd say çöpü təqdim edir və onun uzunluğunu xətkəşlə ölçüb demələrini xahiş edir. Araşdırma aparılır. Araşdırmada beyin həmləsi və müzakirə metodlarından istifadə edilir. Öyrənmə dərs 1-ə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərslik səh.24, çalışma 1 – 5

Mövzu: 19 ədədi.

Təlim məqsədləri:

1. Şagird 19 ədədini tanıyır və göstərir.
2. Şagird 19 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
deduktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	18 ədəd göy, 1 ədəd sarı nəlbəki şəkli və $18 + 1 = 19$ misalı yazılmış plakat, misallar yazılmış kartlar	həyat bilgisi, nitq inkişaf, texnologiya

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 18 ədəd göy, 1 ədəd sarı nəlbəki şəkli olan və $18 + 1 = 19$ misalı yazılmış plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə göy, neçə sarı və cəmi neçə nəlbəki olduğu, 19 ədədinin necə alındığı soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənilir və sonda müəllim yekunlaşdırma aparır.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı kartlarda olan misalları həll edin və cəmdə 19 alınan misalı göstərin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa üzərində toplamaya aid misallar yazılmış 2 kart təqdim edilir. Onlardan cəmdə 19 alınan misalı göstərib demələri xahiş olunur.

a) $10 + 1$;

b) $10 + 9$.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 25, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 20 ədədi

Təlim məqsədləri:

1. Şagird 20 ədədini tanıyır və göstərir.
2. Şagird 20 dairəsində hesablama aparır.

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsində $19 + 1 = 20$ misalını yazır. Şagirdlərlə birlikdə sayaraq stolun üstünə 19 ədəd göy, 1 sarı say çöpü qoyur. Şagirdlərdən stolun üstündə neçə ədəd göy, neçə ədəd sarı çöp olduğu, cəmi neçə çöp olduğu, 20 ədədinin necə alındığı soruşulur. Uşaqlar araşdırma aparırlar.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı kartlarda olan misalları həll edin və cəmdə 20 alınan misalı göstərin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa üzərində toplamaya aid misal olan 2 kart təqdim edilir. Onlardan cəmdə 20 alınan misalı göstərüb demələri xahiş olunur.

a) $5 + 5$;

b) $10 + 10$.

Tətbiqetmə. Dərslük səh. 26, çalışma 1 – 5

Qiyətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Kütlə vahidi – kiloqram

DƏRS 1.

Təlim məqsədləri:

1. Şagird əşyaların kütləsini ölçməyi bilir və göstərir.
2. Şagird 20 dairəsində hesablama aparır.

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən tərəzi şəkli, 1 kq-lıq, 2 kq-lıq, 5 kq-lıq çəki daşları şəkli olan, tərəzinin bir gözündə 1 balqabaq, o biri gözündə 1 kq-lıq və 2 kq-lıq çəki daşlarının şəkli olan plakat asır. Müəllim əvvəlcə kütlə vahidi kiloqram haqqında məlumat verir. Şagirdlərdən şəkildəki çəki daşlarının köməyi ilə tərəzidəki balqabağın kütləsini müəyyən etmələri xahiş olunur. Araşdırma aparılır. Araşdırmada beyin həmləsi və müzakirə metodlarından istifadə edilir.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı kartlarda olan misallara baxın, kütləyə aid olan misalı göstərin və deyin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa üzərində misallar yazılmış 2 kart təqdim edilir. Onlardan kütləyə aid olan misalı göstərüb demələri xahiş olunur.

a) $5 \text{ sm} + 3 \text{ sm} = 8 \text{ sm}$;

b) $10 \text{ kq} + 2 \text{ kq} = 12 \text{ kq}$.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 27, çalışma 1 – 4

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2. Müəllim yazı lövhəsindən tərəzinin bir gözündə 1 qarpız, o biri gözündə 3 kq, 5 kq-lıq çəki daşlarının şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən qarpızın kütləsi soruşulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə dərsləri üçün uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 28, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 3. Müəllim yazı lövhəsindən tərəzinin bir gözündə 1 yemiş, o biri gözündə 1 kq, 1 kq-lıq çəki daşlarının şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən yemişin kütləsi soruşulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə dərsləri üçün uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik, səh. 29, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Tutum vahidi – litr

Təlim məqsədləri:

1. Şagird qabların tutumunu bilir və göstərir.
2. Şagird 20 dairəsində hesablama aparır.

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində vedrədə 10 l, bidonda 5 l süd şəklinin təsvir olunduğu plakat asır. Əvvəlcə qabların tutumu, litrin tutum vahidi olması haqqında məlumat verilir. Sonra şəkildəki vedrə və bidonda cəmi neçə litr süd olduğu soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənilir və müəllim yekunlaşdırma aparır.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı əşyalara baxın. Onlardan hansının tutuma aid olduğunu göstərin və deyin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa iki əşya (stəkan və nar) təqdim edilir. Onlardan hansının tutuma aid olduğunu göstərərək demələri xahiş olunur.

a) Şüşə və ya plastik stəkan.

b) Nar (orijinalı bə ya maketi).

Tətbiqetmə: Dərslik səh. 30, çalışma 1 – 6

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Tutum vahidi – litr

DƏRS 2. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində akvarium (5 l), və balon (2 l) şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən akvariumdakı 5 l sudan balonla 2 l su götürdükdən sonra orada neçə litr su qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə dərsləri üçün uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslər səh. 31, çalışma 1 – 6

Mövzu: Tutum vahidi – Litr

DƏRS 3. Müəllim stolun üstünə hər biri 1 litr maye tutan 3 su qabı qoyur. Şagirdlərdən 3 su qabının birlikdə tutumu soruşulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə dərsləri üçün uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslər səh. 32, çalışma 1 – 5

Mövzu: Zaman vahidi – Saat

Təlim məqsədləri:

1. Şagird saati tanıyır və göstərir.
2. Şagird saata aid riyazi bacarıqlara yiyələnir.

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən saat 8:00-ı göstərən saat şəkli asır və saatin orijinalını stolun üstünə qoyur. Şagirdlərdən stolun üstündəki cihazın adını və ondan nə üçün istifadə edildiyi, şəkildəki saatin hansı zamanı göstərdiyi soruşulur. Araşdırma aparılır. Fikirlər dinlənir və nəticə çıxarılır.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı saatlara baxın və saat 10:00 olanı göstərin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa iki saat təqdim edilir. Onlardan bu saatlardan hansında saat 10:00 olduğunu göstərərək demələri xahiş olunur.

- a) stolüstü saatda saat 5 : 00;
- b) stolüstü saatda saat 10: 00.

Tətbiqetmə Dərslər, səh. 33, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Zaman vahidi – Saat

DƏRS 2. Müəllim yazı lövhəsindən plakat asır. Plakatda oğlan çarpayıdan durur, saat 7: 00- ı göstərir və oğlan parta arxasında əyləşib, saat 9: 00-ı göstərir vəziyyətləri təsvir olunur. Şagirdlərdən bu vəziyyətlərdən hansının əvvəl, hansının sonra baş verdiyi soruşulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə dərsləri 1-ə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərslər səh. 34, çalışma 1 – 5

BÖLMƏ 2. 10 – A TAMAMLAMAQLA BİRRƏQƏMLİ ƏDƏDLƏRİN TOPLANMASI

Mövzu: $9 + 2$; $9 + 3$ şəklində toplama əməli

Təlim məqsədləri:

1. Şagird $9 + 2$; $9 + 3$ şəklində toplamanı bilir.
2. Şagird 20 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş cütürlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	1-ci rəfdə 9 kitab, 2-ci rəf boş, masanın üstündə 3 kitab şəklində olan plakat, leqolar, xətkəşlər	həyat bilgisi, nitq inkişafı, Azərbaycan dili

DƏRS 1

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 1-ci rəfdə 9 kitab, 2-ci rəfi boş olan, masanın üstündə 3 kitab şəklində təsvir olunduğu plakat asır. Hər rəfə yalnız 10 kitabın yerləşdiyi bildirilir. Masanın üstündəki 3 kitabı rəflərə qoyduqdan sonra 2 rəfdə cəmi neçə kitab olduğu soruşulur. Araşdırma aparılır və sonda müəllim nəticəni ümumiləşdirir: “ 10-dan kiçik iki ədədin cəmi 10-dan böyük olan halda toplananlardan böyük olanı 10-a tamamlamaqla cəmi daha asan tapmaq olar.

Məsələn: $9 + 3 = 9 + 1 + 2 = 12$. “

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı əşyaların böyük olanını 10-a tamamlamaqla cəmini tapın və deyin.

Tədqiqatın aparılması. Eyni tipli, eyni formada, 2 müxtəlif rəngdə olan, sayı böyük olanı 10-a tamamlamaqla əşyaların cəmini tapıb demələri uşaqlardan xahiş olunur.

a) 9 göy, 2 qırmızı leqo

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 35, çalışma 1 – 6

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 9 + 4; 9 + 5 şəklində toplama əməli

DƏRS 2. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən 1-ci sətirdə 9 göy, 1 qırmızı kvadrat, 2-ci sətirdə 3 qırmızı kvadrat təsvir olan plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə göy kvadrat, neçə qırmızı kvadrat olduğu, onların cəmini tapmağın ən asan yolu soruşulur. Müzakirə aparılır və müəllim ümumiləşdirir: “Belə hallarda böyük toplananı 10-a tamamlayır, sonra qalan ədədi 10-un üzərinə əlavə edirlər.”

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 36, çalışma 1 – 6

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 9 + 6; 9 + 7 şəklində toplama əməli

DƏRS 3. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən 1-ci sırada 9 yaşıl, 1 qırmızı üçbucaq şəkli, 2-ci sırada 5 qırmızı üçbucaq şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə yaşıl, neçə qırmızı üçbucağın olduğu, cəmi neçə üçbucağın olduğu soruşulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 37, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 9 + 8; 9 + 9 şəklində toplama əməli

DƏRS 4. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 1-ci sırada 9 qırmızı, 1 göy dairə, 2-ci sırada 7 göy dairə şəkli olan və $9 + 8 = 17$ misalı yazılmış plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə qırmızı, neçə göy dairə olduğu, cəmi neçə dairə olduğu, 17 ədədinin necə alındığı soruşulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 38, çalışma 1 – 5.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: $8 + 3$; $8 + 4$ şəklində toplama

Təlimin məqsədləri:

1. Şagird 8 ədədini 10 – a tamamlaya bilir.
2. Şagird 20 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	1-ci sırada 8 göy, 2 qırmızı kvadrat, 2-ci sırada 1 qırmızı kvadrat, leqolar, çöplər.	nitq inkişafı, həyat bilgisi, Azərbaycan dili

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən 1-ci sırada 8 göy, 2 qırmızı kvadrat, 2-ci sırada 1 qırmızı kvadrat şəkli olan, $8 + 3 = 11$ misalı yazılmış plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə göy, neçə qırmızı kvadrat, cəmi neçə kvadrat olduğu, 11 ədədinin necə alındığı soruşulur. Müzakirə aparılır, fikirlər dinlənilir. Müəllim suallar verməklə şagirdləri məqsədə yönləndirir. $8 + 4 = 12$ misalı da bu yolla öyrənilir.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı əşyalara baxın. Eyni tip, eyni formada, 2 müxtəlif rəngdə olan, sayı böyük olanı 10 – a tamamlamaqla əşyaların cəmini tapın, göstərin, deyin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa eyni tipli, eyni formada, iki müxtəlif rəngdə olan əşyalar təqdim edilir. Onlardan sayı böyük olanı 10-a tamamlamaqla əşyaların cəmini tapıb demələri xahiş olunur.

a) 8 göy, 4 sarı düymə;

b) 3 yaşıl, 1 qırmızı leqo.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 3, çalışma 1 – 5 .

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: $8 + 5$; $8 + 6$ şəklində toplama əməli

DƏRS 2. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən 1-ci sırada 8 yaşıl, 2 qırmızı dairə, 2-ci sırada 3 qırmızı dairə şəkli olan, $8 + 5 = 13$ misalı yazılmış plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə yaşıl dairə, neçə qırmızı dairə, cəmi neçə dairə olduğu, 13 ədədinin necə alındığı soruşulur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə uyğun olaraq aparılır. $8 + 6 = 14$ misalı da bu yolla öyrədilir.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 40, çalışma 1 – 5 .

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: $8 + 7$; $8 + 8$ şəklində toplama əməli

DƏRS 3. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən 1-ci sırada 8 qırmızı, 2 göy dairə, 2-ci sırada 5 göy dairə şəkli olan, $8 + 7 = 15$ misalı yazılmış plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə qırmızı dairə, neçə göy dairə, cəmi neçə dairə olduğu, 15 ədədinin necə alındığı soruşulur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə uyğun olaraq aparılır. $8 + 8 = 16$ misalı da bu yolla öyrədilir.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 41, çalışma 1 – 6.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Keçilənlərin möhkəmləndirilməsi

DƏRS 1

Təlim məqsədləri:

1. Şagird 8 və 9 ədədlərini 10 – a tamamlaya bilir.
2. Şagird 20 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
deduktiv	qruplarla iş cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	say çöpləri, leqolar, iş dəftərləri	həyat bilgisi, nitq inkişafı

Motivasiya: Müəllim “ Bənövşə” oyununun sonunda 2 dəstənin birində 9, o birində isə 5 uşaq olduğunu söyləyir. Müəllim uşaqlardan oyunda cəmi neçə uşaq iştirak etdiyini çöplərin vasitəsi ilə hesablayıb demələrini xahiş edir. Araşdırma aparılır. Müəllim suallar verməklə şagirdləri məqsədə istiqamətləndirir.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı kartda yazılmış $9 + 5$ misalına baxın. Ən asan yolla cəmi necə tapmaq olar?

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlərə $9 + 5$ misalı təqdim edilir. Onlardan cəmin ən asan yolla necə tapılmasını demək xahiş olunur.

a) $9 + 5$

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 42, çalışma 1 – 6

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən göldə 8 ördəyin üzünü və 3 ördəyin də gölə tərəf gəldiyi təsvir şəkil olunan plakat asır. Şagirdlərdən göldə neçə ördək olduğu, neçə ördəyin gəldiyi, nəticədə cəmi neçə ördəyin olduğu soruşulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərslik səh. 43, çalışma 1 – 4

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 3

Motivasiya: Müəllim yazı lövhəsindən bir səbətdə 8 kq üzüm, o biri səbətdə isə 7 kq üzümün təsvir olunduğu plakat asır. Şagirdlərdən iki səbətdə cəmi neçə kiloqram üzüm olduğu soruşulur. Araşdırma aparılır. Araşdırmada beyin həmləsi və müzakirə metodlarından istifadə edilir. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 44, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 4

Motivasiya: Müəllim yazı lövhəsindən bir sinidə 8 şəkərbura, o birində isə 5 şəkərbura şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən iki sinidə birlikdə neçə şəkərbura olduğu soruşulur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə dərs 1-ə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərslik səh.45. Çalışma 1 – 5 .

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: $7 + 4$; $7 + 5$ şəklində toplama əməli

DƏRS 1

Təlim məqsədləri:

1. Şagird 7 ədədini 10 – a tamamlaya bilir.
2. Şagird 20 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	1-ci sətirdə 7 qırmızı, 3 göy dairə, 2-ci sətirdə 1 göy dairə şəkli olan plakat, karton ulduzlar, üçbucaqlar.	nitq inkişafı, texnologiya

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 1-ci sətirdə 7 qırmızı və 3 göy dairə, 2-ci sətirdə 1 göy dairə şəkli olan, 7 + 4 misalı yazılmış plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə qırmızı dairə, neçə yaşıl dairə olduğu, iki sətirdə cəmi neçə dairə olduğu, 11 ədədinin necə alındığı soruşulur. Müzakirə aparılır. Müəllim sualların köməyi ilə şagirdləri istiqamətləndirir. $7 + 5 = 12$ misalı da bu yolla öyrədilir.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı əşyalara baxın. Eyni tipdə, eyni formada, iki müxtəlif rəngdə olan, rənginə görə sayı çox olanı 10 – a tamamlamaqla əşyaların cəmini tapıb göstərin, deyin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa eyni tipdə, eyni formada, iki müxtəlif rəngdə olan əşyalar təqdim edilir. Onlardan sayı çox böyük olanı 10-a tamamlamaqla əşyaların cəmini tapıb demələri xahiş olunur.

a) 7 göy, 5 qırmızı karton ulduz;

b) 6 yaşıl, 1 göy karton üçbucaq.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 46, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2. 7 + 6; 7 + 7 şəklində toplama

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən 1-ci sətirdə 7 yaşıl, 3 sarı kvadrat, 2-ci sətirdə 3 sarı kvadrat şəkli olan, $7 + 6 = 13$ misalı yazılmış plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə yaşıl kvadrat, necə sarı kvadrat olduğu, iki sətirdə cəmi neçə kvadrat olduğu, 13 ədədinin necə alındığı soruşulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 47, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 3. Motivasiya. Müəllim stolun üstünə 7 sm və 5 sm uzunluğun olan 2 qırmızı kağız zolaq qoyur. Şagirdlərə zolaqları göstərib birinin uzunluğu 7 sm, o birinin

uzunluğunun isə 5 sm olduğunu deyir. Sonra zolaqları uc-uca birləşdirərək, onların birlikdə uzunluğunun neçə santimetr olduğunu soruşur və cavabı say çöplərinin köməyi ilə hesablayıb demələrini xahiş edir. Araşdırma aparılır. Öyrənmə prosesi 1-ci dərəcə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 48, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 4. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində otlada 7 qoyun, 6 keçinin təsvir olunduğu plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə qoyun, neçə keçi olduğu, cəmi neçə heyvan olduğu soruşulur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi 1-ci dərəcə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 49, çalışma 1 – 4

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 5. Motivasiya. Müəllim şagirdlərlə birlikdə sayıb stolun üstünə 7 yaşıl və 4 qırmızı alma qoyur. Şagirdlərdən stolun üstündə neçə yaşıl alma, neçə qırmızı alma, cəmi neçə alma olduğu soruşulur. Araşdırma aparılır. Araşdırmada beyin həmləsi və müzakirə metodlarından istifadə edilir. Öyrənmə prosesi 1-ci dərəcə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 50, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: $6 + 5$; $6 + 6$ şəklində toplama əməli

Təlim məqsədləri:

1. Şagird 6 ədədini 10 – a tamamlaya bilir.
2. Şagird 20 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	1-ci sətirdə 6 qırmızı, 4 göy dairə, 2-ci sətirdə 1 göy dairə təsvir olunan plakat, üçbucaqlar, çöplər	nitq inkişafı, texnologiya

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 1-ci sətirdə 6 qırmızı, 4 göy dairə, 2-ci sətirdə 1 göy dairənin təsvir olunduğu plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə qırmızı dairə, neçə göy dairə olduğu, iki sətirdə cəmi neçə dairə olduğu soruşulur. Araşdırma aparılır və sonda müəllim yekunlaşdırır. 6 + 6 misalı da bu qayda ilə öyrənilir.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı əşyalara baxın. Eyni tip, eyni formada, 2 müxtəlif rəngdə olan, sayı çox olanı 10 – a tamamlamaqla əşyaların cəmini tapıb deyın və göstərin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa eyni tipli, eyni formada, 2 müxtəlif rəngdə olan əşyalar təqdim edilir. Onlardan sayı çox böyük olanı 10-a tamamlamaqla əşyaların cəmini tapıb demələri xahiş olunur.

a) 6 göy, 2 qırmızı plastik xətkeş;

b) 6 yaşıl, 6 qırmızı plastik çöp.

Tətbiqetmə: Dərslik səh.51, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində bidonda 9 l, balonda 2 l süd şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən bidonda və balonda ayrılıqda neçə litr süd olduğu, bidon ilə balonda birlikdə neçə litr süd olduğu soruşulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə prosesi 1-ci dərəcə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.52, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 3. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində bir səbətdə 9 kq xiyar, o biri səbətdə 6 kq pomidorun təsvir olunduğu şəkil-plakat asır. Şagirdlərdən səbətdə neçə kiloqram xiyar olduğu, o biri səbətdə neçə kiloqram pomidor olduğu, iki səbətdə cəmi neçə kiloqram tərəvəz olduğu soruşulur. Araşdırma aparılır. Araşdırmada beyin həmləsi və müzakirə metodlarından istifadə edilir. Öyrənmə prosesi 1-ci dərəcə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.53, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

BÖLMƏ 3. 10 – A QƏDƏR AZALTMAQLA İKİRƏQƏMLİ ƏDƏDDƏN BİRRƏQƏMLİ ƏDƏDİN ÇIXILMASI.

Mövzu: 10-a qədər azaltmaqla ikirəqəmli ədəddən birrəqəmli ədədin çıxılması

DƏRS 1

Təlim məqsədləri:

1. Şagird 10-a qədər azaltmaqla ikirəqəmli ədəddən birrəqəmli ədədi çıxmanı bilir və göstərir.
2. Şagird 20 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	11 ot tayasının təsviri olan plakat, say çöpləri, iş dəftərləri	nitq inkişafı, həyat bilgisi

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 11 ot tayasının təsviri olan plakat asır. Şagirdlərdən 11 ot tayasından 1 ot tayasını çıxandan sonra neçə ot tayası qaldığını və 11 ot tayasından 2 ot tayasını çıxarsalar, neçə ot tayası qalacağını soruşur. Araşdırma suallar vasitəsi ilə aparılır.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı əşyaları sayın. Onlardan 2 ədəd əşyanı kənara qoyun və qarşınızdakı neçə ədəd əşya qaldığını deyin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlərə iki eyni tipdə, eyni formada, 2 müxtəlif rəngdə əşyalar verilir və onlardan 2 ədəd əşyanı çıxıb, neçə ədəd əşya qaldığını demələri xahiş olunur.

1. Qarşınızdakı əşyaları sayın, onlardan 2 ədədini kənara qoyun. Neçə ədəd əşya qaldığını deyin.

a) 10 ədəd ağ. 1 ədəd göy say çöpu.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.54, çalışma 1 – 6

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 11 - 2; 11 - 3; 11 - 4 şəklində çıxma əməli

DƏRS 2. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 1-ci sətirdə 10 göy dairə, 2-ci sətirdə 1 göy dairə (2-ci sətirdəki 1 göy dairənin, 10 dairədən 1-nin üzərindən xətt çəkilmiş) şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən şəkildəki 11 dairədən 2 dairəni götürdükdə neçə dairə qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır və sonda müəllim misalları yazı lövhəsində yazaraq izahat verir:

$$11 - 2 = (11 - 1) - 1 = 9 \quad 11 - 3 = (11 - 1) - 2 = 8 \quad 11 - 4 = (11 - 1) - 3 = 7$$

Tətbiqetmə. Dərslik səh.55, çalışma 1 - 4.

Mövzu: 11 - 5; 11 - 6; 11 - 7 şəklində çıxma əməli

DƏRS 3. Motivasiya. Müəllim stolun üstündəki 11 karandaşı şagirdlərlə birlikdə sayaraq qələmqabına qoyur və 11 karandaşdan 5-ni çıxmaq lazım gəldiyini bildirir. 5 karandaşı sayaraq əlinə götürür. Qələmqabında neçə karandaş qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır və nəticə bildirilir. Sonda müəllim yazı lövhəsində misalları yazaraq izahat verir:

$$11 - 5 = (11 - 1) - 4 = 6 \quad 11 - 6 = (11 - 1) - 5 = 5 \quad 11 - 7 = (11 - 1) - 6 = 4$$

Tətbiqetmə. Dərslik səh.56, çalışma 1 - 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 11 - 8; 11 - 9 şəklində çıxma əməli

DƏRS 4. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən 1-ci sətirdə 10 qırmızı kvadrat, 2-ci sətirdə 1 qırmızı kvadrat (2-ci sətirdəki 1 kvadratın və 10 kvadratdan 7 - nin üstündən xətt çəkilib) şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən 11 kvadratdan 7 kvadrat çıxdıqda neçə kvadrat qaldığı soruşulur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 57, çalışma 1 - 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 12 - 3; 12 - 4 şəklində çıxma əməli

Təlim məqsədləri:

1. Şagird ikirəqəmli ədəddən birrəqəmli ədədin çıxılmasını bilir.
2. Şagird 12 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	1-ci sətirdə 10 yaşıl kvadrat, 2-ci sətirdə 2 yaşıl kvadrat şəkli olan plakat, say çöpləri, iş dəftəri	nitq inkişafı, texnologiya

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 1-ci sətirdə 10 yaşıl kvadratin, 2-ci sətirdə 2 yaşıl kvadratin (2-ci sətirdəki 2 kvadratin və 10 kvadratdan 1-nin üstündən xətt) təsvir olunduğu plakat asır. Şagirdlərdən 2 sətirdə cəmi neçə kvadrat olduğu və 3 kvadratı çıxdıqdan sonra neçə kvadrat qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənilir və müəllim yekunlaşdırma aparır:

$$12 - 3 = (12 - 2) - 1 = 9 \quad 12 - 4 = (12 - 2) - 2 = 8$$

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 58, çalışma 1 - 4

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 12 - 5; 12 - 6; 12 - 7 şəklində çıxma əməli

DƏRS 2. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən 1-ci sətirdə 10 göy dairə, 2-ci sətirdə 2 göy dairənin (2-ci sətirdəki 2 dairənin və 10 dairədən 3- nün üstündən xətt çəkilmiş) təsvir olunduğu plakat asır. Şagirdlərdən iki sətirdə cəmi neçə dairə olduğu, 5 dairəni çıxdıqdan sonra neçə dairə qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə dərəcəsi 1-ə uyğun olaraq aparılır. Müəllim yazı lövhəsində misalları yazıb izahat verir:

$$12 - 5 = (12 - 2) - 3 = 7 \quad 12 - 6 = (12 - 2) - 4 = 6 \quad 12 - 7 = (12 - 2) - 5 = 5$$

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 59, çalışma 1 - 5

Mövzu: 12 – 8; 12 – 9 şəklində çıxma əməli

DƏRS 3. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən 1-ci sətirdə 10 qırmızı üçbucağın, 2-ci sətirdə 2 qırmızı üçbucağın (2-ci sətirdəki 2 üçbucağın və 10 üçbucaqdan 6-nın üstündən xətt çəkilib) təsvir olunduğu plakat asır. Şagirdlərdən iki sətirdə cəmi neçə üçbucaq olduğu, 8 üçbucaq çıxıldıqdan sonra neçə üçbucaq qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə prosesi 1-ci dərəcəyə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 60, çalışma 1 – 5

DƏRS 4. Motivasiya. Müəllim 12 ədəd karandaşı şagirdlərlə birlikdə sayaraq qələmqabına qoyur. Sonra 6 karandaşı qələmqabından götürüb stolun üstünə qoyur. Şagirdlərdən qələmqabında neçə karandaş qaldığını tapıb demək xahiş olunur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə prosesi 1-ci dərəcəyə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.61, çalışma 1 – 5

Mövzu: 13 – 4; 13 – 5 şəklində çıxma əməli

Təlim məqsədləri:

1. Şagird ikirəqəmli ədəddən birrəqəmli ədədi çıxmağı bilir.
2. Şagird 13 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	1-ci sırada 10, 2-ci sırada 3 qırmızı dairənin təsviri olan plakat, say çöpləri, iş dəftəri	nitq inkişafı, həyat bilgisi

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 1-ci sırada 10, 2-ci sırada 3 qırmızı dairənin (2-ci sıradakı 3 dairənin və 10 dairədən 1 dairənin üstündən xətt çəkilib) təsvir olunduğu plakat asır. Şagirdlərdən şəkildəki iki sırada cəmi neçə dairə olduğu, 4 dairə çıxıldıqdan sonra neçə dairə qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənilir və nəticə çıxarılır. Müəllim yazı lövhəsində misalları yazıb izahat aparır:

$$13 - 4 = (13 - 30 - 1 = 9 \quad 13 - 5 = (13 - 3) - 2 = 8$$

Tətbiqetmə. Dərslik səh.62, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 13 – 6; 13 – 7 şəklində çıxma əməli

DƏRS 2. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 1-ci sırada 10, 2-ci sırada 3 qırmızı üçbucağın (2-ci sıradakı 3 üçbucağın və 10 üçbucaqdan 3-nün üstündən xətt çəkilib) təsvir olunduğu plakat asır. Şagirdlərdən şəkildəki iki sırada cəmi neçə üçbucaq olduğu, 6 üçbucaq çıxıldıqdan sonra neçə üçbucaq qaldığı soruşulur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi 1-ci dərsə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.63, çalışma 1 – 5

Mövzu: 13 – 8; 13 – 9 şəklində çıxma əməli

DƏRS 3. Motivasiya Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 1-ci sətirdə 10, 2-ci sətirdə 3 yaşıl kvadratın (2-ci sətirdəki 3 kvadratın və 10 kvadratdan 5-nin üstündən xətt çəkilib) təsvir olunduğu plakat asır. Şagirdlərdən iki sətirdə cəmi neçə kvadrat olduğu, 8 kvadrat çıxıldıqdan sonra neçə kvadrat qaldığı soruşulur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi 1-ci dərsə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.64, çalışma 1 – 5

DƏRS 4. Motivasiya. Müəllim şagirdlərə çötkə təqdim edir və çötkədə 13 kürə ayırmağı, 13 kürədən 4 kürəni çıxmağı xahiş edir. Şagirdlərdən 13 kürədən 4 kürəni çıxıldıqdan sonra neçə kürə qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə prosesi 1-ci dərsə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.65, çalışma 1 – 5

Mövzu: 14 – 5; 14 – 6 şəklində çıxma əməli

Təlim məqsədləri:

1. Şagird ikirəqəmli ədəddən birrəqəmli ədədi çıxma bilir.
2. Şagird 14 dairəsində hesablamı aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	1-ci sətirdə 10, 2-ci sətirdə 4 göy dairə şəklində olan plakat, say çöpləri, iş dəftəri	nitq inkişafı, texnologiya

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən 1-ci sətirdə 10, 2-ci sətirdə 4 göy dairənin (2-ci sətirdəki 4 dairənin və 10 dairədən 1 dairənin üstündən xətt çəkilib) təsvir olunduğu plakat asır. Şagirdlərdən şəkildəki iki sətirdə cəmi neçə dairə olduğu, 5 dairəni çıxdıqdan sonra neçə dairə qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır. Müəllim suallar vasitəsi ilə şagirdləri məqsədə yönəldir. Sonda müəllim yazı lövhəsində 14 – 5; 14 – 6 misallarının asan yolla həllini izah edir.

Tədqiqat sualı. 14-dən 5-i çıxmağın ən asan yolunu deyin və göstərin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa eyni tipdə, eyni formada, iki müxtəlif rəngdə (10 yaşıl və 4 qırmızı) əşya təqdim edilir. Onlardan bu əşyalardan 5-ni çıxmağın ən asan yolunu göstərib deməkləri xahiş olunur.

a) 10 yaşıl karton ulduz;

b) 4 qırmızı karton ulduz.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 66, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 14 – 7; 14 – 8; 14 – 9 şəklində çıxma əməli

DƏRS 2. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 1-ci sətirdə 10, 2-ci sətirdə 4 sarı üçbucağın (2-ci sətirdəki 4 üçbucağın və 10 üçbucaqdan 3 –nün üstündən xətt çəkilib) təsvir olunduğu plakat asır. Şagirdlərdən iki sətirdə cəmi neçə üçbucaq olduğu, 7 üçbucağı çıxdıqdan sonra neçə üçbucaq qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə prosesi 1-ci dərəcə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.67, çalışma 1 – 5

DƏRS 3. Motivasiya. Müəllim kağızdan hazırlanmış 14 gül maketini şagirdlərlə birlikdə sayaraq stolun üstünə qoyur və bu güllərdən 7-ni güldana yerləşdirir. Şagirdlərdən stolun üstündə neçə gül qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır. Sonda müəllim yekunlaşdırma aparır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.68, çalışma 1 – 5

DƏRS 4. Motivasiya. Müəllim hər bir şagirdə 11 say çöpü təqdim edir və çöpləri sayıb əllərinə götürmələrini xahiş edir. Sonra 11 çöpdən 3 çöpü stolun üstünə qoyduqdan sonra əldə neçə çöpü qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə prosesi 1-ci dərəcə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.69, çalışma 1 – 5

DƏRS 5. Motivasiya. Müəllim şagirdlərə 11 sm uzunluğunda kağız zolağını göstərir və 4 sm kəsdikdən sonra kağız zolağının uzunluğunun nə qədər olduğunu soruşur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə 1-ci dərsə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 70. Çalışma 1 – 5

DƏRS 6. Motivasiya. Müəllim şagirdlərlə birlikdə sayaraq stolun üstünə əvvəl 8 yaşıl, sonra isə 5 sarı leqo qoyur. Şagirdlərdən stolun üstündə cəmi neçə leqo olduğu soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənilir. Sonda müəllim ümumiləşdirmə aparır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 71, çalışma 1 – 5

DƏRS 7. Motivasiya. Müəllim şagirdlərlə birlikdə sayaraq 10 göy, 4 qırmızı karandaşı qələmqabına qoyur. Sonra 4 qırmızı və 1 göy karandaşı qələmqabından götürür. Şagirdlərdən qələmqabında neçə karandaş qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə prosesi 1-ci dərsə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.72, çalışma 1 – 4

DƏRS 8. Motivasiya. Müəllim şagirdlərlə birlikdə sayıb 10 göy, 4 sarı düyməni stolun üstünə qoyur. Sonra müəllim 4 sarı, 2 göy düyməni götürür. Şagirdlərdən stolun üstündə neçə düymə qaldığı, 14-dən 6-nı çıxmağın ən asan yolu soruşulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə prosesi 1-ci dərsə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.73, çalışma 1 – 6

DƏRS 9. Motivasiya. Müəllim stolun üstünə 10 yaşılızlüklü, 4 qırmızıüzlüklü dəftər qoyur. Sonra sayaraq 4 qırmızıüzlüklü və 4 yaşılızlüklü dəftəri çantaya qoyur. Stolun üstündə neçə dəftər qaldığı, 14-dən 8 –i çıxmağın ən asan yolu soruşulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə prosesi 1-ci dərsə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.74, çalışma 1 – 5

Mövzu: 15 – 6; 15 – 7 şəklində çıxma əməli

DƏRS 1.

Təlim məqsədləri.

1. Şagird ikirəqəmli ədəddən birrəqəmli ədədi çıxma bilir.
2. Şagird 15 dairəsində hesablama aparır.

Motivasiya. Müəllim şagirdlərlə birlikdə sayaraq 10 karandaşı qələmqabına, 5 karandaşı isə stolun üstünə qoyur. Müəllim stolun üstündəki 5 karandaşı və 10 karandaşdan 1-ni əlinə götürdükdən sonra qələmqabında neçə karandaşın qaldığını, 15-dən 6-nı çıxmağın ən asan yolunu soruşur. Müzakirə aparılır. Sonda müəllim müzakirəni yekunlaşdırır. 15 – 7 misalı da bu qayda ilə həll edilir.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 75, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 15 – 8; 15 – 9 şəklində çıxma əməli

DƏRS 2. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 1-ci sətirdə 10 qırmızı üçbucaq, 2-ci sətirdə 5 qırmızı üçbucağın (2-ci sətirdəki 5 üçbucağın və 10 üçbucaqdan 3-nün üstündən xətt çəkilib) təsvir olunduğu plakat asır. Şagirdlərdən 15 dairədən 8 dairəni çıxdıqda neçə dairə qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənir və müəllim ümumiləşdirmə aparır. 15 – 9 misalı da bu qayda ilə öyrədilir.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 76, çalışma 1 – 5

DƏRS 3. Keçilənlərin möhkəmləndirilməsi

Motivasiya. Müəllim şagirdlərə 2 karandaş qutusu göstərir və bildirir ki, 2 qutuda 11 karandaş var. 11 karandaşdan 5-i birinci qutudadır. Şagirdlərdən ikinci qutuda neçə karandaş olduğu soruşulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə prosesi 1-ci dərsə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.77, çalışma 1 – 5

Mövzu: Keçilənlərin möhkəmləndirilməsi

DƏRS 4. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində göldə 7 qazın üzdüüyü, 5 qazın isə sahilə çıxdığı təsvir olunan plakat asır. Şagirdlərdən əvvəlcə göldə neçə qazın olduğu, 5 qaz getdikdən sonra neçə qaz qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənir. Araşdırmada beyin həmləsi və müzakirə metodlarından istifadə edilir.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 78, çalışma 1 – 5

Mövzu: 16 – 7; 16 – 8 şəklində çıxma əməli

Təlim məqsədləri:

1. Şagird ikirəqəmli ədəddən birrəqəmli ədədi çıxmanı bilir.
2. Şagird 20 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	mövzuya aid şəkil plakat. düymələr, say çöpləri.	həyat bilgisi, nitq inkişafı

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 1-ci sətirdə 10 qırmızı üçbucaq, 2-ci sətirdə 6 qırmızı üçbucağın (2-ci sətirdəki 6 üçbucağın və 10 üçbucaqdan 1-nin üstündən xətt çəkilib) təsvir olunduğu plakat asır. Şagirdlərdən 16 üçbucaqdan 7-ni çıxdıqda neçə üçbucaq qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənir və müəllim həllin ən asan yolunu bildirir. 16 – 8 misalı da bu qayda ilə öyrədilir.

Tədqiqat sualı. 16-dan 8-i çıxmağın ən asan yolunu deyin və göstərin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünür. Hər qrupa eyni tipdə, eyni formada, iki müxtəlif rəngdə 16 əşya verilir. Onlardan bu əşyalardan 8-ni çıxmağın ən asan yolunu göstərib demələri xahiş olunur.

- a) 10 göy düymə;
- b) 6 qırmızı düymə.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 79, çalışma 1 – 4

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 16 – 9 şəklində çıxma əməli

DƏRS 2. Motivasiya. Müəllim şagirdlərlə birlikdə sayaraq stolun üstünə 10 qırmızı, 6 yaşıl muncuq qoyur və bu muncuqlardan 9-nu əlinə götürür. Şagirdlərdən stolun üstündə neçə muncuq qaldığı soruşulur. Onlar stolun üstündəki muncuqları sayıb cavab verirlər. Sonra müəllim 16-dan 9-u çıxmağın ən asan yolunu soruşur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə əvvəlki dərsə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.80, çalışma 1 – 4

DƏRS 3. Motivasiya. Müəllim stolun üstünə 10 ədəd yaşıl üzlüklü, 6 ədəd qırmızı üzlüklü dəftər qoyur. Şagirdlərə saydırıb 6 qırmızı üzlüklül 1 yaşıl üzlüklü dəftəri əlinə götürür. Stolun üstündə neçə dəftərin qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə prosesi 1-ci dərsə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 81, çalışma 1 – 5

DƏRS 4. Motivasiya. Müəllim stolun üstünə 10 ədəd ağ, 6 ədəd göy rəngli say çöpü qoyur, şagirdlərə saydıraraq stolun üstündən 6 göy, 2 ağ çöpü əlinə götürür. Stolun üstündə neçə çöp qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə prosesi 1-ci dərsə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.82, çalışma 1 – 5

DƏRS 5. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində budağa 9 qaranquş qonub və 7 qaranquş uçub gedir təsviri olan plakat asır. Şagirdlərdən əvvəlcə budaqda neçə qaranquşun olduğu, 7 qaranquş uçub getdikdən sonra budaqda neçə qaranquş qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə prosesi 1-ci dərsə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 83, çalışma 1 – 4

Mövzu: 17 – 8; 17 – 9 şəklində çıxma əməli

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 1-ci sətirdə 10 qırmızı kvadrat, 2-ci sətirdə 7 qırmızı kvadratın (2-ci sətirdəki 7 kvadratın və 10 kvadratdan 1-nin üstündən xətt çəkilib) təsvir olunduğu plakat asır. Şagirdlərdən şəkil əsasında 17 kvadratdan 8 kvadratı çıxdıqda neçə kvadrat qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənilir və müəllim yekunlaşdırma aparır. 17 – 9 misalı da bu qayda ilə həll olunur.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 84, çalışma 1 – 5

DƏRS 2. Motivasiya. Müəllim stolun üstünə 10 ədəd yaşıl, 7 ədəd sarı leqo qoyur. Sonra 7 yaşıl sarı və 10 leqodan 2 leqonu əlinə götürür. Stolun üstündə neçə yaşıl leqo qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə prosesi 1-ci dərsə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.85, çalışma 1 – 4

Mövzu: 18 – 9 şəklində çıxma əməli

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 1-ci sətirdə 10 qırmızı üçbucaq, 2-ci sətirdə 8 qırmızı üçbucağın (2-ci sətirdəki 8 üçbucağın və 10 üçbucaqdan 1-nin üstündən xətt çəkilib) təsvir olunduğu plakat asır. Şagirdlərdən şəkil əsasında 18 üçbucaqdan 9-nu çıxdıqda neçə üçbucaq qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənilir və müəllim yekunlaşdırma aparır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 86, çalışma 1 – 4

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Keçilənlərin möhkəmləndirilməsi

DƏRS 2. Motivasiya. Müəllim şagirdlərlə birlikdə sayaraq qələmqabına 10, stolun üstünə isə 2 karandaş qoyur. Sonra stolun üstündəki 2 karandaş və 10 karandaşdan 3-nü əlinə götürür. Qələmqabında neçə karandaş qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır. Araşdırmada beyin həmləsi və müzakirə metodlarından istifadə edilir.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 87, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Keçilənlərin möhkəmləndirilməsi

DƏRS 3. Motivasiya. Müəllim şagirdlərlə birlikdə sayaraq stolun üstünə 17 karton ulduz qoyur. O, 17 ulduzdan 8-ni əlinə götürür və stolun üstündə neçə ulduz qaldığını soruşur. Şagirdlər ulduzları sayır, 9 ulduz qaldığını deyirlər. Sonra müəllim 17-dən 8-i çıxmağın ən asan yolunu soruşur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi 1-ci dərəcə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 88, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

HƏNDƏSİ FİQURLAR

Mövzu: Xətt. Bucaq

Təlim məqsədləri:

1. Şagird düz xətti, əyri xətti, bucağı tanıyır və göstərir.
2. Şagird 20 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	düz xətt, əyri xətt, parça şəkilləri olan plakat, kartlarda düz xətt, əyri xətt, bucaq şəkilləri	həyat bilgisi, nitq inkişafı

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində düz xətt, əyri xətt və bucaq şəkillərinin təsvir olunduğu plakat asır. Müəllim əvvəlcə şəkildəkilər haqqında izahat verir. Sonra şagirdlərə düz xətlə əyri xəttin birləşməsindən əmələ gəlmiş fiqur təqdim edilir və bu fiqurun bucaq olub - olmadığı soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənilir və sonda müəllim yekunlaşdırır: “ Əyri xətlə düz xəttin birləşməsindən alınan fiqur bucaq hesab olunmur. “

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı kartlarda olan şəkillərə baxın. Hansının bucaq olduğunu göstərin və deyin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa eyni tipli, müxtəlif xətlərin əmələ gətirdiyi fiqurların təsvir olunduğu kartlar təqdim edilir. Onlardan hansının bucaq olduğunu göstərərək demələri xahiş edilir:

- a) iki düz xəttin əmələ gətirdiyi bucaq şəkli;
- b) əyri xətlə düz xəttin birləşdiyi fiqur şəkli.

Təbiiqetmə. Dərslik səh. 6. çalışma 1 – 4

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Düz bucaq, iti bucaq, kor bucaq

Təlim məqsədləri:

1. Şagird düz bucağı, iti bucağı, kor bucağı tanıyır və göstərir.
2. Şagird 20 dairəsində hesablamı aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	mövzuya aid şəkil-plakat, düz bucaq, iti bucaq şəkli olan kartlar, say çöpləri.	nitq inkişafı, təsviri incəsənət, oxu

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən asdığı plakatda təsvir olunan düz bucaq, iti bucaq, kor bucaq haqqında məlumat verir. Sonra şagirdlərdən bu bucaqları fərqləndirməyi xahiş edir. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənir və müəllim ümumiləşdirmə aparır.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı kartlarda olan bucaq şəkillərinə baxın və düz bucağı göstərin, deyin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünür. Hər qrupa üzərində düz bucaq və iti bucaq şəkli olan 2 kart təqdim edilir. Onlardan düz bucağı göstərən demələri xahiş olunur.

- a) kartda düz bucaq şəkli;
- b) kartda iti bucaq şəkli.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 7, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Çoxbucaqlılar: üçbucaqlı, dördbucaqlı, beşbucaqlı, altıbucaqlı

Təlim məqsədləri:

1. Şagird çoxbucaqlıları tanıyır və göstərir.
2. Şagird 20 dairəsində hesablamı aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	mövzuya aid plakat, çoxbucaqlıların təsvir olunduğu kartlar	nitq inkişafı, təsviri incəsənət

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən asdığı plakatda olan üçbucaqlı, dördbucaqlı, beşbucaqlı, altıbucaqlı haqqında geniş izahat aparır və bildirir: “Çoxbucaqlıları bucaqlarının sayına görə adlandırırlar.” Şagirdlərə üçbucaqlı, dördbucaqlı şəkilləri təqdim edilir. Onlardan hansının üçbucaqlı, hansının dördbucaqlı olduğu soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənir. Sonda müəllim mövzunu yekunlaşdırır.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı kartlarda olan çoxbucaqlılara baxın və beşbucaqlını göstərin, deyin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa üzərində dördbucaqlı, beşbucaqlı şəkli olan 2 kart təqdim edilir. Onlardan beşbucaqlını göstərib demələri xahiş olunur.

a) dördbucaqlı şəkli olan kart;

b) beşbucaqlı şəkli olan kart.

Təbiiqetmə. Dərslik səh. 8, çalışma 1 – 3

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Dördbucaqlılar: kvadrat, düzbucaqlı, romb, paraleloqram.

DƏRS 2. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən asdığı plakatda olan kvadrat, düzbucaqlı, romb, paraleloqram haqqında geniş izahat aparır. Sonra şagirdlərdən şəkildəki həndəsi fiqurlardan hansının kvadrat, hansının düzbucaqlı olduğu soruşulur. Araşdırma aparılır və fikirlər dinlənir, sonda müəllim mövzunu yekunlaşdırır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Təbiiqetmə. Dərslik səh. 9. Çalışma 1 – 3

DƏRS 3. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində dairə və düzbucaqlı şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən şəkildəki fiqurlardan hansının tərəsinin olmadığı soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənir və sonda müəllim yekunlaşdırır: “Dairənin tərəsi yoxdur.”

Təbiiqetmə. Dərslik səh. 10, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Konus, kürə, kub, kuboid, silindr, piramida (fəza fiqurları)

Təlim məqsədləri:

1. Şagird fəza fiqurlarını tanıyır və göstərir.
2. Şagird 50 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	fəza fiqurlarının şəkli olan plakat, zər, karandaş qutusu, iş dəftəri	həyat bilgisi, nitq inkişafı, oxu

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən asdığı plakatda təsvir olunan konus, kürə, kub, kuboid, silindr, piramida haqqında geniş məlumat verir. Müəllim dairənin və bütün çoxbucaqlıların müstəvi fiqurları olduğunu, konus, kürə, kub, kuboid, silindr, piramidanın isə fəza fiqurları olduğunu bildirir. Şagirdlərdən şəkildəki fəza fiqurlarından hansının kub, hansının kuboid olduğu soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənilir. Sonda müəllim yekunlaşdırma aparır.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı əşyalara baxın. Kuba oxşayan əşyanı göstərin və deyin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa üstündə nöqtələri bilinən zər və karandaş qutusu təqdim edilir. Onlardan hansının kuba oxşadığını göstərərək demələri xahiş olunur.

a) zər;

b) karandaş qutusu.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 11, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2. Motivasiya. Müəllim fəza fiqurlarını nümayiş etdirərək motivasiya yaradır. Uşaqlardan şəkildəki əşyalardan konusa oxşar əşyanı tapıb göstərmələrini xahiş edir. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənilir. Öyrənmə prosesi 1 – ci dərəcəyə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 12, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 3. Müəllim motivasiya yaradır. Uşaqlardan şəkildəki əşyaların içərisindən kuba oxşar əşyanı tapıb göstərmələrini xahiş edir. Araşdırma aparılır. Öyrənmə prosesində beyin həmləsi, müzakirə metodlarından istifadə edilir.

Tətbiqetmə: Dərslik səh. 13, çalışma 1 – 4

Mövzu: 1 – dən 50 – yə qədər olan ədədlər

Təlim məqsədləri:

1. Şagird 50 dairəsində onluqları tanıyır və göstərir.
2. Şagird 20 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	üçbucaqlar, say çöpləri 50 dairəsində onluqlar yazılmış plakat	nitq inkişafı, texnologiya

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 1 onl., 2 onl., 3 onl., 4 onl., 5 onluq, kub şəkli, hər birinin altında müvafiq olaraq, iyirmi, otuz, qırx, əlli yazılar və rəqəmləri yazılmış plakat asır. Müəllim plakatda olan şəkillər əsasında onluqları izah edir. Şagirdlərdən 3-cü şəkildə, 4-cü şəkildə, 5-ci şəkildə neçə kub olduğu soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənir və sonda müəllim nəticəni ümumiləşdir.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı göy və sarı rəngdə olan onluq dəstələrə baxın. Cəmi neçə onluq dəstə olduğunu deyın.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa eyni tipdə, eyni formada, iki müxtəlif rəngdə olan əşyalardan düzəlmiş onluq dəstələr təqdim edilir və cəmi neçə onluq dəstə olduğunu demələri xahiş olunur.

a) 2 onluq, göy say çöplü;

b) 3 onluq ağ say çöplü.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 14, çalışma 1 – 4

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 1-ci şəkildə 3 sütunun hər birində 10 kub, 2-ci şəkildə 4 sütunun hər birində 10 kub şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən hər şəkildə ayrılıqda neçə onluq kub olduğu soruşulur. Araşdırma aparılır. Araşdırmada beyin həmləsi, müzakirə metodlarından istifadə edilir.

Tətbiqetmə. Dərslük səh.15, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 20 – dən 30 – a qədər ədədlər.

Təlim məqsədləri:

1. Şagird 20-dən 30-a qədər ədədləri tanıyır və göstərir.
2. Şagird 30 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	20-dən 30-a qədər ədədlər, şəkil olan plakat, say çöpləri.	oxu, həyat bilgisi

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən 1-ci şəkildə sütunda 2 onluq kub, yanında 1 kub, 2-ci şəkildə sütunda 2 onluq kub, yanında 2 kub, 3-cü şəkildə sütunda 2 onluq kub, yanında 3 kub və hər birinin yanında rəqəmlər yazılmış plakat asır. Şagirdlərdən 1-ci şəkil əsasında 21 ədədinin necə alındığı və rəqəmlə necə ifadə edildiyi soruşulur. Araşdırma aparılır. Sonda müəllim geniş izahat verir.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı əşyalara baxın. 23 ədədinin necə alındığını deyin və göstərin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa eyni tipdə, eyni formada, iki müxtəlif rəngdə əşyalar təqdim edilir. Onlardan qarşılarında cəmi neçə əşya olduğunu demələri xahiş olunur.

a) 22 ədəd yaşıl leqo;

b) 1 qırmızı leqo.

Tətbiqetmə. Dərslük səh. 16, çalışma 1 – 6

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 1-ci şəkildə sütunda 3 onluq kub, yanında 1 kub və 31 ədədi beləliklə, 2-ci şəkildə sütunda 3 onluq kub, yanında 2 kub və 32 ədədi və s 40 ədədinə qədər şəkillər olan plakat asır. Şagirdlərdən 31 ədədinin necə alındığı və rəqəmlə necə ifadə olunduğu soruşulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə prosesi əvvəlki dərslərə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslük səh. 17, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 3. 40-dan 50-yə qədər ədədlər

Dərstdə 40-dan 50-yə qədər ədədlərin hər birinin əvvəlki ədədin üzərinə 1 rəqəmini əlavə etməklə alındığı öyrədilir. Motivasiya qurulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə əvvəlki dərslərə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslük səh. 18, çalışma 1 – 6

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

50 DAİRƏSİNDƏ TOPLAMA VƏ ÇIXMA.

Mövzu: $34 + 3$; $3 + 34$ şəklində toplama əməli

Təlim məqsədlərləri:

1. Şagird ikirəqəmli ədədlə birrəqəmli ədədin toplanma qaydasını bilir.
2. Şagird 50 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	sütunda 34 kub, yanında 4 kub şəklində olan plakat	nitq inkişafı, texnologiya

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində sütunda 34 ədəd göy kub, yanında 3 ədəd qırmızı kub şəklində olan plakat asır. Şagirdlərdən şəkil əsasında 34 kubun üzərinə 3 kub əlavə etdikdə neçə alındığı soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənilir və müəllim toplanmanın yerdəyişmə xassəsini yada salaraq izahat aparır.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı say çöplərinə baxın. Onların ümumi sayını tapın və misalı yazın.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlərə 2 onluq və 4 ədəd göy və 3 ədəd qırmızı say çöpü təqdim edilir. Onlardan çöplərin cəmini tapmaq və misalı yazıb deməkləri xahiş olunur.

a) 2 onluq və 4 ədəd göy say çöpü;

b) 3 ədəd qırmızı say çöpü.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 19, çalışma 1 – 4

4 nömrəli çalışmada üçbucağın, düzbucaqlının, kvadratın bucaqlarının cəmi tapılır.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2. 2-ci dərsdə də öyrənmə davam etdirilir. Motivasiya qurulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə əvvəlki dərsə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 20. Çalışma 1 – 5.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 50 dairəsində onluqların toplanması

Təlim məqsədləri:

1. Şagird 50 dairəsində yuvarlaq ədədləri tanıyır və göstərir.

2. Şagird 50 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	say çöpləri, karandaşlar, iş dəftəri	nitq inkişafı texnologiya

Motivasiya: Müəllim 3 onluq yaşıl və 1 onluq ağ rəngli say çöplərini stolun üstünə qoyur. Şagirdlərdən stolun üstündə cəmi neçə say çöpü olduğu soruşulur. Araşdırma aparılır və müəllim mövzunu ümumiləşdirir.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı onluq əşyaları sayın və onların neçə ədəd onluq olduğunu deyin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa 4 onluq göy 1 onluq ağ rəngli say çöpü təqdim edilir. Onlardan göy və ağ rəngli say çöplərinin birlikdə neçə ədəd olduğunu demələri xahiş olunur.

a) 4 onluq göy rəngli say çöp;

b) 1 onluq rəngli say çöpü.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.21, çalışma 1 – 4

Mövzu: İkirəqəmli ədədlə birrəqəmli ədədin fərqi

Təlim məqsədləri:

1. Şagird ikirəqəmli ədədlə birrəqəmli ədədin fərqi bilir.
2. Şagird 50 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	kartlarda misallar, say çöpləri, iş dəftəri.	nitq inkişafı, həyat bilgisi

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində sütunda 36 dairə və 6 dairədən 2-nin üstündən xətt çəkilmiş olan, $36 - 2$ misalı yazılmış plakat asır. Şagirdlərdən 36-dan 2-ni çıxdıqda fərqdə neçə alındığı soruşulur. Araşdırma aparılır. Müəllim sualların köməyi ilə şagirdləri məqsədə yönəldir.

Tədqiqat sualı. Şəkildəki dairələri sayın və bu dairələrdən 5-ni çıxın. Neçə dairə qaldığını deyin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupun qarşısına sütunda 3 onluq və 6 ədəd dairə şəkli olan kart qoyulur. Bu dairələrdən 5-nin üstündən xətt çəkmələri, qalan dairələri sayıb demələri xahiş olunur.

a) kartda sütunda 3 onluq və 6 ədəd dairə şəkli.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 22, çalışma 1- 3

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Onluqların çıxılması

Təlim məqsədləri:

1. Şagird 50 dairəsində yuvarlaq ədədlərin çıxılmasını bilir.
2. Şagird 50 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	say çöpləri, kartlarda misallar, iş dəftəri.	nitq inkişafı, həyat bilgisi

Motivasiya. Müəllim şagirdlərə saydıraraq stolun üstünə 4 onluq say çöpü qoyur, sonra 1 onluq say çöpünü əlinə götürür. Şagirdlərdən stolun üstündə neçə onluq say çöpü qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənilir. Sonda müəllim yazı lövhəsində misalı yazır və izahat aparır: 4 onl. say çöpü - 1 onl. say çöpü =

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı onluq əşyalardan 2 onluq əşya çıxın və neçə əşya qaldığını deyin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa 4 onluq say çöpü təqdim edilir və bu çöplərdən 2 onluq say çöpü çıxdıqdan sonra neçə onluq say çöpü qaldığı soruşulur.

Təbiiqetmə. Dərslük səh. 23, çalışma 1- 5.

5 nömrəli çalışma say çöplərinin köməyi ilə yerinə yetirilir.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Mötərizəli ifadələr

Təlim məqsədləri:

1. Şagird ədədi ifadələri, mötərizəli ifadələri tanıyır və göstərir.
2. Şagird mötərizəli olan ifadələrdə mötərizə daxilindəki əməlləri birinci yerinə yetirmək lazım gəldiyini bilir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	misallar yazılmış kartlar, say çöpləri, iş dəftəri	nitq inkişafı, texnologiya

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində misallar yazılmış plakat asır. O, şagirdlərə ədədi ifadələr, ifadələrin qiyməti, hesablamalarda mötərizə daxilindəki əməlin birinci yerinə yetirildiyini izah edir. Sonra müəllim yazı lövhəsində $15 + (12 - 9)$ misalını yazır və şagirdlərdən bu misalda hansı ifadənin birinci yerinə yetirmək lazım gəldiyini soruşur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənilir və sonda müəllim mövzunu yekunlaşdırır.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı kartlarda olan ifadələrə baxın. Mötərizədə olan ifadəni göstərin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər bir qrupa üzərində mötərizəsiz və mötərizəli olan ifadələr yazılmış 2 kart təqdim edilir. Onlardan mötərizəli ifadəni göstərmələri xahiş olunur.

a) $20 + 3 + 1$

b) $20 + (3 + 1)$

Tətbiqetmə. Dərslik səh.24, çalışma 1 – 4

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2 – 3. Növbəti dərslərdə də öyrənmə davam etdirilir. Müəllim yazı lövhəsində mötərizəli ifadə yazır. Şagirdlərdən mötərizəli ifadələrdə birinci hansı əməlin yerinə yetirildiyi soruşulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə prosesi əvvəlki dərsə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 25 - 26, çalışma 1 – 5; 1 – 4

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: İki mərhələli məsələlər.

Təlim məqsədləri.

1. Şagird iki mərhələli məsələni anlayır və həll edir.
2. Şagird 50 dairəsində hesablamı aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	karandaşlar, say çöpləri, plakatda şəkil	nitq inkişafı, həyat bilgisi

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 7 ədəd qırmızı, 5 ədəd göy, 3 ədəd yaşıl karandaş şəkilləri olan plakat asır. Şagirdlərə Anarın 15 karandaşı olduğu bildirilir. Sonra bu karandaşlardan 5-ni bacısına, 3-nü isə qardaşına verdikdən sonra Anarın neçə karandaşının qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənilir və müəllim ümumiləşdirmə aparır: “Bunun üçün 1-ci mərhələdə 15 karandaşdan Anarın bacısına verdiyi karandaşların sayı çıxılır. 2-ci mərhələdə qalan karandaşların sayından qardaşına verdiyi karandaşların sayı çıxılır.”

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı 1-ci qutuda 5 ədəd oyun xəmiri, 2-ci qutuda isə bundan 2 az oyun xəmiri var. İki qutuda birlikdə neçə oyun xəmiri olduğunu tapın və deyın.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlərə 2 qutu təqdim edilir. 1-ci qutuda 5 ədəd oyun xəmiri olduğu göstərilir. 2-ci qutu isə açılmır, lakin bu qutuda 2 ədəd az oyun xəmiri olduğu bildirilir. Şagirdlərdən iki qutuda birlikdə neçə oyun xəmiri olduğunu tapıb dəmələri xahiş olunur.

- a) 1-ci qutuda 5 ədəd oyun xəmiri;
b) 2-ci qutunun üstündə 2 ədəd az yazısı.
Tətbiqetmə. Dərslik səh.27, çalışma 1 – 3
Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2 – 5. Növbəti dərslərdə öyrənmə prosesi davam etdirilir. Motivasiya qurmaq, araşdırma aparıb ikiaddımlı məsələ həll etdirmək tövsiyə edilir. Dərslərdə beyin həmləsi, müzakirə metodlarından istifadə edilir. Öyrənmə 1-ci dərsə uyğun olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.28 -31, çalışma 1 -5 ; 1 – 5; 1 -5; 1 – 5

Mövzu: Birrəqəmli, ikirəqəmli ədədlər

Təlim məqsədləri:

1. Şagird birrəqəmli, ikirəqəmli ədədləri tanıyır, göstərir.
2. Şagird 50 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
deduktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	plakatda ədədlərin yazıldığı şəkil, rəqəm və ədədlər yazılmış kartlar	nitq inkişafı, texnologiya, oxu

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsində bir sətirdə birrəqəmli ədədləri, o biri sətirdə isə ikirəqəmli ədədlər yazır. Şagirdlərə təkrar bildirilir ki, bir rəqəmlə ifadə olunan ədədlərə *birrəqəmli ədədlər*, iki rəqəmlə ifadə olunan ədədlərə isə *ikirəqəmli ədədlər* deyilir. Şagirdlərdən müəllimin yazı lövhəsindən asdığı plakatdakı ədədlərdən hansının ikirəqəmli ədəd olduğunu göstərmələri demələri xahiş olunur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənilir.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı 2 kartda yazılmış ədədlərə baxın. Birrəqəmli ədədlərinin yazıldığı kartı göstərin və deyin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər iki qrupa bölünürlər. Hər qrupa ədədlər yazılmış 2 kart təqdim edilir. Onlardan üzərində birrəqəmli ədədlərin yazıldığı kartı göstərib demələri xahiş olunur.

- a) kartda 5 rəqəmi;
b) kartda 25 ədədi.
Tətbiqetmə. Dərslik səh. 32, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2. Müəllim yazı lövhəsindən bir sırada birrəqəmli ədədlərin, o biri sırada ikirəqəmli ədədlərin yazıldığı olan plakat asır. Şagirdlərdən ən böyük birrəqəmli ədədi və ən kiçik ikirəqəmli ədədi göstərib demələri xahiş olunur. Araşdırma aparılır, sonra müəllim fikirləri yekunlaşdırır.

Tətbiqetmə: Dərslik səh.33, çalışma 1 – 5

Mövzu: İkirəqəmli ədədlərin toplanması. $20 + 14$; $14 + 20$ şəkildə toplama.

Təlim məqsədləri:

1. Şagird 50 dairəsində ikirəqəmli ədədlərin toplanmasını bilir.
2. Şagird 50 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	misallara aid plakat, say çöpləri, iş dəftəri	həyat bilgisi, nitq inkişafı

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində sütunda 2 onluq göy kub və 1 onl. 4 təklik narıncı kubun təsvir olunduğu plakat asır. Şəkil əsasında 20 kubun üzərinə 14 kub gəldikdə neçə kub alındığı soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənilir və nəticə çıxarılır: “Təklidlərlə təklidləri, onluqlarla onluqları toplayırlar.” Sonra toplamanın yerdəyişmə xassəsi əsasında $20 + 14 = 14 + 20$ misalı da izah edilir.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı əşyaların cəmini tapın və deyin

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa eyni tipli, eyni formada, iki müxtəlif rəngdə və müxtəlif sayda əşya qrupu təqdim edilir. Onlardan əşyaların cəmini tapıb demələri xahiş olunur.

- a) 2 onluq say çöpü;
- b) 1 onluq və 4 təklik çöp.

Tətbiqetmə: Dərslik səh. 34, çalışma 1 – 4

DƏRS 2. Növbəti dərsdə misal və məsələlər həll edilir. Çalışmalar üzrə araşdırmalar bütün siniflə, qruplarla və fərdi aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.35, çalışma 1-4

**Mövzu: İkirəqəmli ədəddən ikirəqəmli ədədin çıxılması.
46 – 20 şəklində çıxma**

Təlim məqsədləri:

1. Şagird 50 dairəsində ikirəqəmli ədəddən ikirəqəmli ədədi çıxma bilir.
2. Şagird 50 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	misallara aid şəkil plakat, say çöpləri, iş dəftəri	həyat bilgisi, nitq inkişafı

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində sütunda 4 onluq 6 təklik göy kub və 2 onluq kubun üstündən xətt çəkilmiş şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən şəkil əsasında 46 kubdan 20 kub çıxdıqda neçə kubun qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənilir və nəticə çıxarılır: “Onluqları onluqlardan, təklikləri təkliklərdən çıxırlar.”

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı əşya qrupundan 1 onluq çıxdıqda neçə qaldığını tapın və deyin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa 3 onl. 5 təklikdən ibarət say çöpü təqdim edilir. Şagirdlərdən bu çöplərdən 1 onluq çöp çıxdıqda neçə say çöpü qaldığı soruşulur.

a) 3 onl. 5 təklik say çöpü

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 36, çalışma 1 – 4

DƏRS 2 – 4. Növbəti dərslərdə mövzuya aid misal və məsələlər həll edilir. Çalışmalar üzrə araşdırmalar bütün siniflə, cütlərlə, qruplarla aparılır.

Şagirdlərin əldə etdikləri bilik və bacarıqların çalışmalarda tətbiqi yoxlanılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 37 - 39, çalışma 1 – 4; 1 -5; 1-4

Mövzu: $28 + 2$ və $30 - 2$ şəklində misallar.

Təlim məqsədləri:

1. Şagird $28 + 2$; $30 - 2$ şəklində misalları həll edə bilir.
2. Şagird 50 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qrupla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	mövzuya aid şəkil – plakat, say çöpləri, iş dəftəri	həyat bilgisi, nitq inkişafı

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 1-ci şəkildə 2 onluq göy rəngli say çöpü, yanında 8 göy və 2 qırmızı say çöpü şəkli olan plakat, 2-ci şəkildə 3 onluq göy çöp və 3-cü onluğun üstündəki 2 çöpün üstündən xətt çəkilmiş olan plakat asır. Şagirdlərdən şəkil əsasında 28 göy say çöpünün üzərinə 2 çöp əlavə etdikdə neçə çöp alındığı və 30 çöpdən 2-ni çıxıqda neçə çöp qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənir və nəticə çıxarılır: “ $28 + 2$ şəklində misalları həll edərkən təklikləri 10-a tamamlayırlar. Sonra onluqları toplayırlar. $30 - 2$ şəklində misalları həll etmək üçün 1 onluq ayıraraq təklikləri çıxırlar. Alınan fərqi qalan onluğun üzərinə əlavə edirlər.”

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı onluq əşyalardan təklikləri çıxmaq üçün nə etmək lazım olduğunu deyın.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa 3 onluq say çöpü təqdim edilir. Onlardan bu çöplərdən təklikləri çıxmaq üçün nə etmək lazım olduğunu demək xahiş edilir.

a) 3 onluq say çöpü;

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 40, çalışma 1 – 4

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2 – 5. Növbəti dərslərdə məsələlər və misallar həll edilir. Çalışmalar üzrə araşdırmalar bütün siniflə, qruplarla, cütlərlə və fərdi aparılır. Şagirdlərin əldə etdikləri bilik və bacarıqların dərslərdə tətbiqi yoxlanılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 41 - 44, çalışma 1-5; 1-5; 1-5; 1-4

Mövzu: 50 – 24 şəklində çıxma əməli

Təlim məqsədləri:

1. Şagird 50 – 24 şəklində çıxmanı bilir.
2. Şagird 50 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	mövzuya aid şəkil – plakat, say çöpləri, iş dəftəri	həyat bilgisi, nitq inkişafı

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində sütunda 5 onluq göy kub və bu kublardan 2 onluq kubun, 1 onluq kublardan isə 4-nün üstündən xətt çəkilmiş olan plakat asır. Şagirdlərdən şəkil əsasında 50 kubdan 24 kubun necə çıxıldığı soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənilir və nəticə çıxarılır: “ Əvvəlcə onluqlardan onluq çıxırlar. Sonra qalan onluqdan təkliyi çıxırlar. “

Tədqiqat sualı. Onluqları olan ədəddən onluq və təkliyi çıxmaq üçün nə etmək lazım olduğunu göstərin və deyın.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa 4 onluq say çöpü təqdim edilir. Onlardan onluq və təklikləri çıxmaq üçün nə etmək lazım olduğunu göstərmələri demək xahiş olunur.

a) 4 onluq say çöpü

Tətbiqetmə. Dərslik səh.45, çalışma 1- 4

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2. Növbəti dərsdə öyrənmə davam etdirilir. Motivasiya qurulur və araşdırma aparılır. Öyrənmədə beyin həmləsi və müzakirə metodlarından istifadə edilir.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 46, çalışma 1- 5

Mövzu: Ədədi ifadələrin müqayisəsi

Təlim məqsədləri:

1. Şagird ifadələrin qiymətini tapır və müqayisə edir.
2. Şagird 50 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	kartlarda misallar, say çöpləri, iş dəftəri	həyat bilgisi, nitq inkişafı

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində $12 * 9 + 2$ ifadələri yazılmış plakat asır. Şagirdlərdən ifadələri müqayisə etmək xahiş olunur və bunun üçün əvvəlcə nə etmək lazım gəldiyi soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənilir və nəticə çıxarılır.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı əşyalara baxın. Saylarına görə onları müqayisə edin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa eyni tipli, 2 müxtəlif formada və müxtəlif rəngdə (bir tipli 2 müxtəlif rəngdə olan) əşyalar təqdim edilir. Onlardan bu əşyaları saylarına görə müqayisə etmələri xahiş olunur.

a) kartondan 5 qırmızı və 3 yaşıl rəngli ulduz;

b) Kartondan 6 göy rəngli üçbucaq.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 47, çalışma 1- 4

Qiymətləndirmə. Müşənidə əsasında aparılır.

DƏRS 2. Öyrənmə növbəti dərsdə də davam etdirilir. Müəllim yazı lövhəsində asan həll edilən ifadələr yazır və onları müqayisə etməyi şagirdlərdən xahiş edir. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənilir və nəticə çıxarılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 48, çalışma 1- 4

**Mövzu: İkirəqəmli ədədlə birrəqəmli ədədin toplanması
(27 + 5)**

DƏRS 1. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində sütunda 2 onluq göy kub, yanında sütunda 7 göy kub, 7 kubun üstündə 3 qırmızı kub, yanında sütunda 2 qırmızı kub şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən 27 kubun üzərinə 5 kubun necə əlavə edilməsi soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənilir və sonda müəllim ümumiləşdirir: “Əvvəlcə ikirəqəmli ədədi onluğa tamamlayırlar. Sonra onluğun üzərinə qalan ədədi əlavə edirlər.”

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 49, çalışma 1- 4

**Mövzu: İkirəqəmli ədəddən birrəqəmli ədədin çıxılması
(34 – 6)**

DƏRS 1. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində sütunda 3 onluq qırmızı dairə, yanında sütunda 4 qırmızı dairə, 4 dairənin və 3-cü sütunun yuxarısındakı 2 dairənin üstündən xətt çəkilmiş plakat asır. Şagirdlərdən şəkil əsasında 34 dairədən 6 dairənin necə çıxıldığı soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənilir və sonda müəllim ümumiləşdirmə aparır: “Əgər azalandakı təklik çıxılandakından azdırsa, çıxılandan azalandakı təklik qədər ədəd ayırırlar və ardıcıl olaraq azalandan çıxırlar.”

Tətbiqetmə. Dərslik səh.50, çalışma 1– 5

4 nömrəli çalışmada ədədi ifadələrin qiyməti tapılır və müqayisə aparılır.

DƏRS 2. Mövzuya aid öyrənmə növbəti dərsdə davam etdirilir. Dərslikdəki 1 – 5 nömrəli çalışmalar üzrə araşdırmalar aparılır. 5 nömrəli çalışmada verilmiş həndəsi fiqurlardan üçbucağın üç tərəfi olduğu deyilir və göstərilir.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 51, çalışma 1 – 5

Mövzu: İkirəqəmli ədədlə birrəqəmli ədədin sütun şəklində toplanması (17 + 5; 24 + 20).

DƏRS 1. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində sütun şəklində ikirəqəmli ədədlərin toplanmasına aid misal yazılmış plakat asır. Şagirdlərin diqqətini bu misallara yönəldir və izah edir: “Əvvəlcə təklidlər toplanır. Təklidlərin cəmi 10 və daha çox olduqda yeni onluqlar yaradılır, qalan təklik təklidlərin altında yazılır. 1 onluq yadda saxlanılır, sonra onluğun üzərinə əlavə edilərək onluqların altında yazılır.”

Tətbiqetmə. Dərslik səh.52, çalışma 1 – 5

Mövzu: İkirəqəmli ədəddən birrəqəmli ədədin və ikirəqəmli ədəddən ikirəqəmli ədədin sütun şəklində çıxılması. (23 - 6; 36 - 20)

DƏRS 1. Müəllim yazı lövhəsindən ikirəqəmli ədəddən çıxmaya aid sütun şəklində misallar yazmış plakat asır və bu misalları izah edir. Sonra şagirdlərdən sütunda yazılmış misalların necə yerinə yetirildiyi soruşulur. Araşdırma aparılır. Sonda müəllim araşdırmaları ümumiləşdirir.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.53, çalışma 1 - 5

Mövzu: İkirəqəmli ədədlərin sütun şəklində toplanması (24 + 13)

DƏRS 1. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində sütunda 2 onluq və yanında 4 göy dairə, onların altında sütunda 1 onluq və 3 göy dairə şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən şəkil əsasında 24 dairənin üzərinə 13 dairə əlavə etdikdə hansı ədədin alındığı soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənilir və nəticə çıxarılır. Müəllim bu misalın sütun şəklində yazıb həll etməyin daha əlverişli olduğunu bildirir və yazaraq izah edir.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 54, çalışma 1 - 3

Mövzu: İkirəqəmli ədədlə birrəqəmli ədədin sütun şəklində toplanması (24 + 6)

DƏRS 1. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində sütunda 2 onluq göy kub, yanında sütunda 4 göy kub, 4 göy kubun üstündə 6 qırmızı kub şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən 24 göy kubun üzərinə 6 qırmızı kubun necə əlavə edildiyi soruşulur. Araşdırma aparılır və nəticə ümumiləşdirilir. Müəllim bu misalda (24 + 6) 6 ədədi yalnız təkliklərdən ibarət olduğu üçün sütun şəklində yazıb həll edərkən təkliklərin altında yazıldığını bildirir və misalı yazı lövhəsində sütun şəklində yazıb izahlı həll edir.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 55, çalışma 1 - 4

Mövzu: İkirəqəmli ədədlərin sütun şəklində toplanması (27 + 18)

Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 27 + 18 misalı yazılmış plakat asır. Şagirdlərdən ikirəqəmli ədədlərin toplanmasına aid olan misalın hansı yolla həll edilməsi soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənilir və nəticə çıxarılır. Sonra müəllim bu misalı sütun şəklində yazıb həll etməyin daha əlverişli olduğunu bildirir. Müəllim misalı sütun şəklində yazır və izahlı həll edir.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.56, çalışma 1 - 4

Mövzu: İkirəqəmli ədəddən birrəqəmli ədədin sütun şəklində çıxılması (30 – 6)

DƏRS 1. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində sütunda 3 onluq qırmızı dairə, sonuncu 10 dairədən 6-nın üstündən xətt çəkildiyi təsvir olunan plakat asır. Şagirdlərdən 30 dairədən 6 dairənin necə çıxıldığı soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənir. Sonra müəllim bu misalı sütun şəklində yazıb həll edərkən 6 ədədinin yalnız təklidlərdən ibarət olduğu üçün təklidlərin altında yazıldığını bildirir. Müəllim misalı sütun şəklində yazıb izahlı həll edir.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.57, çalışma 1 – 4

Mövzu: İkirəqəmli ədəddən ikirəqəmli ədədin sütun şəklində çıxılması. (42 – 15)

DƏRS 1. Müəllim yazı lövhəsindən 42 – 15 misalı yazılmış plakat asır. Şagirdlərdən bu misalın həlli yolu soruşulur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənir və nəticə çıxarılır. Sonra müəllim bu misalı sütun şəklində yazıb izahlı həll edir.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 58, çalışma 1 – 4

Mövzu: Toplama əməlinin çıxma ilə yoxlanması

Təlim məqsədləri:

1. Şagird toplamanı çıxma ilə yoxlamaq bacarığını nümayiş etdirir.
2. Şagird 50 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	mövzuya aid şəkil – plakat, say çöpləri, iş dəftəri	nitq inkişafı, texnologiya

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən 1-ci şəkildə üzərində sütunda 1 onluq göy kub, yanındakı sütunda 7 göy kub şəkli və $10 + 7 = 17$ misalı yazılmış, 2-ci şəkildə sütunda 1 onluq və 7 təklik göy kubdan 7-nin üstündən xətt çəkilmiş, $17 - 7 = 10$ misalı yazılmış plakat asır. Şagirdlərdən 1-ci şəkildə cəmi neçə kub olduğu, 17 kubun

necə alındığı soruşulur. Sonra 2-ci şəkil əsasında 10 kubun necə alındığı soruşulur. Araşdırma aparılır və nəticə çıxarılır: “Cəmdən toplananlardan birini çıxdıqda o biri toplanan alınır”. Müəllim yekunlaşdırma aparır: “ Toplamanı əməlinin düzgünlüyünü çıxma ilə yoxlamaq olar.”

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı kartlarda olan misallara baxın. Toplamanın hansı əməlin köməyi ilə yoxlandığını göstərin və deyın.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa toplama əməlinin yoxlanmasına aid və toplamanın yerdəyişməsinə aid olan misallar yazılmış 2 kart təqdim edilir. Onlardan toplamanın necə yoxlandığına aid olan misalı göstərib demək xahiş olunur.

a) $4 + 3 = 7$

c) $2 + 3 = 5$

b) $7 - 3 = 4$

3 + 2 = 5

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 59, çalışma 1 – 3

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2. 2-ci dərsdə öyrənmə davam etdirilir. Dərsdə beyin həmləsi və müzakirə metodlarından istifadə edilir.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.60, çalışma 1 – 4

3 nömrəli məsələdə toyuqların cəmindən çil toyuqların sayı çıxılır və qırmızı toyuqların sayı tapılır.

Mövzu: Çıxmanın toplama ilə yoxlanması

Təlim məqsədləri:

1. Şagird çıxmanı toplama ilə yoxlamaq bacarığını nümayiş etdirir.
2. Şagird 50 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	mövzuya aid şəkil – plakat, say çöpləri, iş dəftəri	nitq inkişafı, həyat bilgisi

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində akvariumda 9, torda 3 balıq şəkli, $12 - 3 = 9$; Yoxlama: $9 + 3 = 12$ misalları yazılmış plakat asır. Şagirdlərdən akvariumdakı 12 balıqdan 3-nü torla çıxartdıqdan sonra akvariumda neçə balıq qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır və misal səsləndirilir. Sonra cavabın düzgünlüyünü

yoxlamaq üçün əvvəlcə akvariumda neçə balıq olduğu və misal soruşulur. Araşdırma aparılır və nəticə çıxarılır: fərqi üzərinə çıxılanı əlavə etdikdə azalan alınırsa, çıxma əməli düzgün yerinə yetirilmişdir.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı kartlarda yazılmış misallara baxın. Çıxma əməlinin necə yoxlandığını göstərin və deyin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa çıxmanın toplama ilə yoxlanmasına aid misal və çıxma əməlinə dair misal olan 2 kart təqdim edilir. Onlardan çıxma əməlinin necə yoxlandığını göstərərək demək xahiş olunur.

a) $10 - 4 = 6$

b) $7 - 3 = 4$

$6 + 4 = 10$

$8 - 2 = 6$

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 61, çalışma 1 – 4

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2. Növbəti dərsi 1-ci dərsə uyğun olaraq aparmaq tövsiyə olunur. Dərslikdə verilmiş çalışmalar üzrə araşdırmalar qruplarla, cütlərlə və fərdi aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 62, çalışma 1 – 5

Mövzu: Uzunluq vahidi – desimetr

Təlim məqsədləri:

1. Şagird desimetrlə əşyanın uzunluğunu ölçməyi bilir və göstərir.
2. Şagird 50 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	xətkeş, kağız zolaqlar, lent, 1 dm parça şəkli	nitq inkişafı, texnologiya

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində xətkeşin 0 (sıfır) yazılmış ucu parçanın bir ucunda, 10 rəqəmi yazılmış ucu isə parçanın o biri ucunda olan şəkil, $1 \text{ dm} = 10 \text{ sm}$ yazılışı olan plakat asır. Müəllim əvvəlcə desimetrin uzunluq vahidi olduğunu, qısaca olaraq "dm", kimi yazıldığını bildirir. Şagirdlərdən şəkil əsasında 1 desimetrin neçə santimetrə bərabər olduğu soruşulur. Araşdırma aparılır və sonda müəllim ümumiləşdirmə aparır.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı kağız zolaqlara baxın. 1 dm uzunluğunda olan kağız zolağı göstərin və deyın.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa eyni tipdə, eyni formada, iki müxtəlif rəngdə və müxtəlif uzunluqlarda olan 2 kağız zolağı təqdim edilir. Onlardan 1 dm uzunluqda olan zolağı göstərüb demələri xahiş olunur.

a) 10 sm qırmızı zolaq;

b) 5 sm yaşıl zolaq.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 63, çalışma 1 – 4.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2. Dərsdə desimetrə aid öyrənmə davam etdirilir. Bunun üçün dərslikdə verilmiş çalışmalar üzrə araşdırmalar qruplarla, cütlərlə aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.64, çalışma 1 – 5

Mövzu: Vurma

Təlim məqsədləri:

1. Şagird eyni əşya qruplarının ümumi sayını müəyyən etmə bacarığını nümayiş etdirir.
2. Şagird 50 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	plakatda 4 cüt quş şəkli, say çöpləri, iş dəftəri	nitq inkişafı, həyat bilgisi

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 4 budağın hər birində 2 quş şəkli təsvir olunan plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə budaq olduğu, hər budağa neçə quş qonduğu, 4 budaqda cəmi neçə quş olduğu soruşulur. Araşdırma aparılır. Sonra müəllim misalı yazır: $2 + 2 + 2 + 2 = 8$. Bildirir ki, quşların ümumi sayını vurma ilə də tapmaq olar. Müəllim $2 \cdot 4 = 8$ misalını yazır və izah edir.

Tədqiqat sualı. Eyni toplananların cəmini əlverişli yolla daha necə tapmaq olar?

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa eyni tipdə, eyni formada, eyni sayda əşyalar təqdim edilir. Onlardan bu əşyaların cəmini toplama

əmələndən başqa daha hansı yollarla tapmaq mümkün olduğunu demək xahiş olunur.

a) 3 dəstənin hər birində 2 leqo;

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 6, çalışma 1 – 3

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2 – 3. Mövzu üzrə növbəti dərsləri verilmiş nümunəyə uyğun təşkil etmək tövsiyə olunur. Dərslikdəki müxtəlif çalışmalar üzrə araşdırmalar qruplarla, cütlərlə və fərdi aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.66 - 67, çalışma 1 – 4 ; 1 – 5

Mövzu: Vurma əməlinin komponentləri

Təlim məqsədləri:

1. Şagird vurma əməlinə iştirak edən ədədlərin adlarını deyir və göstərir.
2. Şagird 50 dairəsində hesablamı aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	vurma əməli və onun komponentlərinin adları yazılmış plakat, misal yazılmış kartlar	nitq inkişafı, həyat bilgisi, oxu

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən vurma əməlinə aid misal və onun komponentlərinin adları yazılmış plakat asır. Şagirdlərin diqqətini plakata yönəldir və vurma əməlinin komponentlərini göstərir, deyir və şagirdlərdə təkrar etdirir. Sonra müəllim yazı lövhəsində vurma əməlinə aid misal yazır və şagirdlərdən vurma əməlinin komponentlərini göstərmələrini və demələrini xahiş edir. Araşdırma aparılır və vurma əməlinə iştirak edən ədədlər sadalanır.

Tədqiqat sualı. Vurma əməlinə iştirak edən ədədlərin adlarını deyir və göstərir.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlərə vurma əməli yazılmış kartlar təqdim edilir. Onlardan vurma əməlinə iştirak edən ədədlərin adlarını demək xahiş olunur.

a) kartlarda $2 \cdot 5 = 10$

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 68, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 2-ə vurma

Təlim məqsədləri:

1. Şagird 2-ni vurma bacarığını nümayiş etdirir.
2. Şagird 50 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	mövzuya aid şəkil – plakat, say çöpləri, iş dəftəri	nitq inkişafı, həyat bilgisi

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən 5 dəstə gilasin təsvir olunduğu hər birində 2 gilə olan plakat asır. Şagirdlərdən əvvəl 1 dəstədə, sonra 2 dəstədə, 3 dəstədə, 4 dəstədə və 5 dəstədə neçə gilə olduğu soruşulur. Araşdırma aparılır və hər dəfə nəticə çıxarıldıqda həm toplama, həm də vurma ilə həlli yazılır. Beləliklə $2 \cdot 1$ – dən $2 \cdot 5$ - ə qədər vurma cədvəli tərtib olunur.

Tədqiqat sualı. Hər birində 2 əşya olan qruplardakı əşyaların ümumi sayını toplama əməlinədən başqa daha hansı yolla tez tapmaq olar?

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa hər birində 2 say çöpü olan 3 dəstə çöp təqdim edilir. Onlardan bu çöplərin cəminin daha tez necə tapmaq mümkün olduğunu demələri xahiş olunur.

a) hər birində 2 çöp olan 3 dəstə.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.69, çalışma 1 – 5

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2. 2-ci dərstdə də 2-ni vurmanın öyrədilməsi davam etdirilir. $2 \cdot 6$ – dan $2 \cdot 10$ – a qədər vurma cədvəli tərtib edilir.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.70, çalışma 1 – 6

DƏRS 3 – 4. Növbəti dərslərdə öyrənmə davam etdirilir. Dərslikdəki çalışmalar üzrə araşdırmalar bütün siniflə, qruplarla və fərdi şəkildə aparılır. Öyrənmə 1 – ci dərse analogi olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.71 - 72, çalışma 1 – 5 ; 1 – 5

Mövzu: 3 – ə vurma

Təlim məqsədləri:

1. Şagird 3 – ü vurma bacarığını nümayiş etdirir.
2. Şagird 50 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	mövzuya aid şəkil – plakat, say çöpləri, iş dəftəri	nitq inkişafı, həyat bilgisi

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən 5 budağın hər birində 3 alça olan şəkli və 3 – ə vurma cədvəli yazılmış plakat asır. Şagirdlərdən əvvəl 1 budaqda, sonra 2 budaqda, 3 budaqda, 4 budaqda və 5 budaqda neçə alça olduğu soruşulur. Araşdırma aparılır. Hər dəfə nəticə həm toplama, həm də vurma şəklində plakatda göstərilir və $3 \cdot 5$ - ə qədər vurma cədvəli tərtib olunur.

Tədqiqat sualı. Hər birində 3 əşya olan qruplarda əşyaların ümumi sayını daha tez necə ifadə etmək yollarını deyın.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa hər birində 3 əşya olan 4 dəstə təqdim edilir. Onlardan bu əşyaların ümumi sayını tez tapmağın yolunu demək xahiş olunur.

a) 4 dəstənin hər birində 3 ulduz;

Tətbiqetmə. Dərslik səh.73, çalışma 1 – 4.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2. Dərsdə motivasiya qurulur. Araşdırma aparılır və $3 \cdot 6$ – dan $3 \cdot 10$ – a qədər vurma cədvəli tərtib edilir. Öyrənmə 1 – ci dərsə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.74, çalışma 1 – 4

DƏRS 3 – 4. Öyrənmə mövzuya aid növbəti dərslərdə də davam etdirilir. Dərslikdəki çalışmalar üzrə araşdırmalar bütün siniflə, qruplarla və fərdi şəkildə aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.75 - 76, çalışma 1 – 5; 1 – 5

Mövzu: Vuruqların yerinin dəyişdirilməsi.

Təlim məqsədləri:

1. Şagird vurmanın yerdəyişmə xassəsini anladığını nümayiş etdirir.
2. Şagird 50 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	mövzuya aid şəkil – plakat, kəsmə rəqəmlər, say çöpləri	nitq inkişafı, texnologiya

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 2 sətirin hər birində 3 top və 2 sütunun hər birində 3 top şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən 2 sətirdə neçə top və 2 sütunda neçə top olduğunu vurma cədvəlinin köməyi ilə tapıb demək xahiş olunur. Araşdırma aparılır. Sonra misallar həll və təhlil edilir, nəticə çıxarılır: "Vuruqların yerini dəyişdikdə hasil dəyişmir".

Tədqiqat sualı. Vuruqların yerini dəyişdikdə hasil dəyişirmi?

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa 3 dəstənin hər birində 2 ulduz və $2 \cdot 3 = 6$ misalı, 2 dəstənin hər birində 3 ulduz və $3 \cdot 2 = 6$ misalı yazılmış şəkil təqdim edilir. Bu misallar əsasında uşaqlardan vuruqların yerini dəyişdikdə hasilin dəyişib-dəyişmədiyini tapıb demələri xahiş olunur.

a) 3 dəstənin hər birində 2 ulduz. $3 \cdot 2 = 6$;

b) 2 dəstənin hər birində 3 ulduz. $2 \cdot 3 = 6$

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 77, çalışma 1 – 4

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2 – 3. Mövzuya aid növbəti dərslərdə misallar və məsələlər həll edilir. Çalışmalar üzrə araşdırmalar bütün siniflə, qruplarla, fərdi şəkildə aparılır. Şagirdlərin əldə etdikləri bilik və bacarıqların çalışmalarda tətbiqi yoxlanılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.78 - 79, çalışma 1 – 5; 1 - 4

Mövzu: Bölmə

Təlim məqsədləri:

1. Şagird bölmə əməlinin mahiyyətini anladığını nümayiş etdirir.
2. Şagird 50 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	say çöpləri, karton ulduzlar, iş dəftəri	nitq inkişafı, həyat bilgisi

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim stolun üstünə şagirdlərlə birlikdə sayaraq 10 ədəd say çöpu qoyur. 2 çöpdən bucaq düzəldib nümayiş etdirir. Çöpləri saymadan alınan bucaqların sayını oyrənməyin yolları soruşulur. Bunun üçün 10 rəqəmində 2 ədədin neçə dəfə yerləşdiyini müəyyən etmək xahiş olunur. Araşdırma aparılır, fikirlər dinlənilir və müəllim ümumiləşdirmə aparır: “ Bunun üçün bölmə əməlindən istifadə olunur.” Müəllim $10 : 2$ misalını yazı lövhəsində yazır və bölmə əməlini izah edir.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı əşyaları bərabər şəkildə bölün və hər dəstədə neçə əşya olduğunu deyın.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlər 2 qrupa bölünürlər. Hər qrupa eyni tipdə, eyni formada. eyni sayda əşyalar təqdim edilir. Onlardan əşyaları bərabər sayda bölüb, hər dəstədə neçə əşya olduğunu demələri xahiş olunur.

a) 8 karton ulduz.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.80, çalışma 1 – 4

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2 – 3. Mövzuya aid növbəti dərsləridə nümunəyə uyğun aparmaq tövsiyə olunur. Dərslikdə verilən müxtəlif çalışmalar üzrə araşdırmalar bütün siniflə, qruplarla və fərdi şəkildə aparılır.

Tətbiqetmə. Dərslik səh. 81 - 82, çalışma 1 – 3 ; 1 – 5

Mövzu: 2 – ə vurma, 2- yə bölmə

Təlim məqsədləri:

1. Şagird 2 – ni vurma və 2 – yə bölmə bacarığını nümayiş etdirir.
2. Şagird 50 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	2 –yə vurma, 2-yə bölmə cədvəlləri, say çöpləri, iş dəftəri	nitq inkişafı, həyat bilgisi

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 2 - ni vurma və 2 - yə bölmə cədvəli olan plakat asır. Müəllim hasili vuruqlardan birinə böldükdə o biri vuruğun alındığını şagirdlərin yadına salır. Bu qaydadan və 2 – yə vurma cədvəlindən istifadə edərək 2-yə bölmə cədvəlini tərtib edir və bunu plakatda göstərir.

Tədqiqat sualı. 2-ni vurma cədvəlindən istifadə edərək 2-yə bölmənin necə həyata keçirildiyini deyin.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlərə 12 say çöpu təqdim edilir. Bu çöpləri sayıb hissələrə bölməməklə, 2 –ni vurma cədvəlindən istifadə edərək 12-ni 2-yə böldükdə neçə alındığını demələri xahiş edilir.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.83, çalışma 1 – 3

Mövzu: Bölmə əməlinin komponentləri

Təlim məqsədləri:

1. Şagird bölmə əməlinin mahiyyətini anladığını nümayiş etdirir.
2. Şagird 50 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	mövzuya aid şəkil – plakat, say çöpləri, iş dəftəri	nitq inkişafı, həyat bilgisi

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən bölmə əməlinə aid misallar və bölmə əməlinin komponentləri yazılmış plakat asır. Müəllim bölmə əməlinə iştirak edən ədədlərin adlarını deyir və şagirdlərə təkrar etdirir. Sonra müəllim şagirdlərə dərslikdəki 1 nömrəli misalları dəftərlərində yazdırır və bölünəni, böləni və qisməti göstərərək demələrini xahiş edir. Araşdırma aparılır və bölmə əməlinə iştirak edən ədədlərin adları deyilir.

Tədqiqat sualı. Qarşınızdakı kartda yazılmış bölmə əməlinə baxın. Bölmə əməlinə iştirak edən ədədlərin adlarını deyiniz.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlərə kartda yazılmış bölmə əməlinə aid misal təqdim edilir. Onlardan bölmə əməlinə iştirak edən ədədlərin adlarını demək xahiş olunur.

a) (bölünən : bölən = qismət $12 : 2 = 6$)

Tətbiqetmə. Dərslik səh.84, çalışma 1 – 4.

DƏRS 2. Öyrənmə mövzuya aid növbəti dərslərdə davam etdirilir. Bunun üçün say çöplərindən, 3 qəpikliklərdən istifadə etmək tövsiyə olunur. Dərslikdəki 3 nömrəli çalışma 4 ədəd 3 qəpiklikdən istifadə etməklə yerinə yetirilir.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.85, çalışma 1 – 4

Mövzu: 3 - ü vurma, 3 - ə bölmə

Təlim məqsədləri:

1. Şagird 3 - ü vurma və 3 - ə bölmə bacarıqlarını nümayiş etdirir.
2. Şagird 50 dairəsində hesablama aparır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası inteqrasiya
induktiv	qruplarla iş, cütlərlə iş	beyin həmləsi, müzakirə	3-ə vurma, 3-ə bölmə cədvəli, say çöpləri, iş dəftəri	nitq inkişafı, həyat bilgisi

DƏRS 1. Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən 3-ü vurma və 3-ə bölmə cədvəli olan plakat asır. Müəllim hasili vuruqlardan birinə böldükdə o biri vuruğun alındığını şagirdlərin yadına salır 3-ü vurma cədvəlindən istifadə edərək 3-ə bölmə cədvəlini tərtib edir və plakatda göstərir. Sonra 3-ü vurma əməlinə iştirak edərək 12 əşyanı

3 qrupa böldükdə hər qrupda neçə əşya alındığı soruşulur. Araşdırma aparılır və sonda müəllim nəticələri ümumiləşdirir.

Tədqiqat sualı. 3-ü vurma cədvəlindən istifadə edərək, 3-ə bölmənin necə həyata keçirildiyini deyın.

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlərə 15 say çöpü təqdim edilir. Bu çöpləri sayıb hissələrə bölməklə, 3-ü vurma cədvəlindən istifadə edərək 15-i 3-ə böldükdə neçə alındığını demək xahiş olunur.

a) 15 say çöpü.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.86, çalışma 1- 4

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Ümumiləşdirici təkrar

Təlim məqsədləri:

1. Şagirdlər 1-dən 50-yə qədər ədədləri tanıyırlar.
2. Şagirdlər 50 dairəsində hesablama apara bilirlər.

DƏRS 1 – 3. Dərslikdə verilmiş çalışmalar il ərzində keçilmiş mövzuları əhatə edir. Bu çalışmalar şagirdlərin il ərzində əldə etdikləri bilik və bacarıqları, hesablama vərdişlərini möhkəmləndirməyə xidmət edir.

Tətbiqetmə. Dərslik səh.87 - 88, çalışma 1 – 5 ; 1 – 5 ; 1 – 5

BURAXILIŞ MƏLUMATI

Xüsusi məktəblərin

*3-cü sinifləri üçün sadələşdirilmiş proqram əsasında hazırlanmış
riyaziyyat fənni üzrə dərslərin (qrif nömrəsi 2023-017)
metodik vəsaiti*

Tərtibçi heyət

Müəlliflər

Süleyman Kərimov
Könül Doxolova
Yeganə Məmmədəliyeva
Həbib Kərimov
Aygün Qasımova
Farizə Nəbiyeva

Layihə rəhbəri

Rəhilə Soltanqızı

Dizayner

Nərmin Məmmədova

Texniki redaktor

Ruslan Mahmudov

Redaktor

Kəklək Məmmədova

Müəlliflik hüquqları qorunur. Xüsusi icazə olmadan bu nəşri və yaxud onun hər hansı hissəsini yenidən çap etdirmək, surətini çıxarmaq, elektron informasiya vasitələri ilə yaymaq qanuna ziddir.

Kağız formatı 60x90^{1/8}. Həcmi ç.v. 9. Kəsimdən sonra ölçüsü: 195x275.

Şriftin adı və ölçüsü: məktəb qarnituru 12-14. Ofset çapı. Ofset kağızı.

Sifariş . Səhifə sayı 72. Pulsuz. Bakı-2023

Çap məhsulunu hazırlayan:

Çaşıoğlu Eİ MMC (Bakı ş. M. Müşfiq küç., 2 A)